هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٣

١٩٩٩ ـ بەرگی بیست و سێ

چاپی یەکەم ٢٠٠٠

پێڕست :

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی دەستپێک ـــــ ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یەک ـــــ ل١٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوو ـــــ ل٢٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێ ـــــ ل٥١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە چوار ـــــ ل٧٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە پێنج ـــــ ل٨٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە شەش ـــــ ل٩١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە حەوت ـــــ ل١٠٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەشت ـــــ ل١٣٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆ ـــــ ل١٤١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دە ـــــ ل١٨٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یازدە ـــــ ل٢٢٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دوازدە ـــــ ل٢٦٩

بەڕێز مـــحـــەمـــەد حـــەســـەن بالّەتە:
بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن.

بسم الله الرحمن الرحيم
بأسم الشعب
المجلس الوطني لكوردستان العراق
رقم القرار :
تأريخ القرار :

« قرار »

استناداً لاحكام الفقرة (١) من المادة السادسة والخمسين من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢و بناءً على ما عرضه العدد القانوني من اعضاء المجلس الوطني، شرع المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / /٢٠٠٠ القرار الآتي :-

قانون ديوان الرقابة المالية لأقليم كوردستان العراق
القانون رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠

المادة الاولى :

يقصد بالتعابير الآتية المعاني المبنية أزاءها :-

١- الأقليم : أقليم كوردستان العراق.
٢- المجلس الوطني : المجلس الوطني لكوردستان العراق.
٣- الديوان : ديوان الرقابة المالية للاقليم.
٤- المجلس : مجلس الرقابة المالية في الاقليم.
٥- الرئيس : رئيس ديوان الرقابة المالية للاقليم.
٦- سلطة الرقابة : المجلس ورئيس المجلس وكل موظف في الديوان يخوله احدهما سلطة الرقابة.

المادة الثانية :

تؤسس سلطة للرقابة المالية العليا في الاقليم تدعى (ديوان الرقابة المالية لأقليم كوردستان العراق) وتتمتع بالشخصية المعنوية والاستقلال المالي والاداري وله القيام بجميع التصرفات القانونية لتحقيق مهامه ويمثله رئيسه او من يخوله.

المادة الثالثة :

يكون الديوان تابعاً للمجلس الوطني ومرتبطاً برئيسه.

(تشكيلات الديوان)

المادة الرابعة :

يتشكل الديوان من :-

اولاً :

١- رئيس الديوان : ويكون رئيساً للملجس.

٢- نائب الرئيس : نائباً للرئيس.

٣- المدراء العامون في الديوان : اعضاء في المجلس.

ثانياً : المديرية العامة للديوان وتتكون من :

١- مديرية الشؤون الادارية والحسابات.

٢- مديرية الشؤون القانونية.

ثالثاً : المديرية العامة للرقابة المالية والتدقيق.

رابعاً : المديرية العامة للشؤون الفنية.

خامساً : مكتب رئيس الديوان : ويرأسه موظف بدرجة مدير.

سادساً : مكتب نائب الرئيس : ويديره موظف بدرجة مدير.

سابعاً : ينعقد المجلس مرة واحدة على الاقل كل شهر بدعوة من الرئيس ويكتمل النصاب بحضور اكثرية الاعضاء ويتخذ قراراته بأغلبية اصوات الحاضرين وعند تساويها فللرئيس صوت الترجيح.

المادة الخامسة :

يشترط فيمن يعين رئيساً للديوان ما يلي :

اولاً :

١- ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

٢- ان تكون له خدمة فعلية بعد نيله شهادة جامعية اولية في العلوم المالية او الاقتصادية او القانونية مدة لاتقل عن (١٢سنة) و لمدة لاتقل عن (١٠) سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الماجستير في احدى العلوم المذكورة او(٧) سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الدكتوراه فيها او ان يكون قد اشغل منصب وزير لمدة لاتقل عن سنة ويحمل كحد ادنى الشهادة الجامعية الاولية.

٣- ان لايكون محكوماً عليه بجريمة تنتقص من نزاهته او سمعته.

ثانياً : يكون رئيس الديوان بدرجة وزير ويتم تعيينه وتنحيته بقرار من المجلس الوطني بناءً على اقتراح من رئيس المجلس الوطني وله حقوق الوزير في كل ما يتعلق بالراتب والمخصصات والحقوق التقاعدية والخدمة والتشريفات.

المادة السادسة :

تكون لرئيس الديوان صلاحيات وزير المالية فيما يتعلق بشؤون الديوان وملاكاته موازنته.

المادة السابعة:

لايجوز اتخاذ التعقيبات القانونية بحق رئيس الديوان فيما يتعلق بأعماله الرسمية في اداء مهامه الوظيفية إلا بعد الحصول على اذن من المجلس الوطني، ومن رئيس الديوان فيما يتعلق بنائبه والمدراء العامين وبقية موظفي الديوان.

المادة الثامنة:

اولاً: أـ يكون نائب الرئيس بدرجة خاصة.

ب ـ يشترط فيمن يعين نائباً للرئيس ان تتوفر فيه الشروط التالية:

١ـ ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

٢ـ حاصلاً على شهادة جامعية اولية في العلوم المالية أوالاقتصادية أوالقانونية وله خدمة وممارسة فعلية في وظيفة ذات علاقة بمهام الرقابة مدة لاتقل عن (١٢سنة) و مدة لاتقل عن (١٠)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الماجستير في احد العلوم المذكورة او(٧)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الدكتوراه فيها.

٣ـ ان لايكون محكوماً عليه في جريمة تنتقص من نزاهته او سمعته الوظيفية.

ثانياً: يشترط فيمن يعين مديراً عاماً:

أـ ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

ب ـ حاصلاً على شهادة جامعية اولية على الاقل في اختصاص ذات علاقة بمهام الرقابة وله خدمة وممارسة فعلية في وظيفة ذات علاقة بنفس المهام مدة لاتقل عن(عشر سنوات)بعد التخرج.

ج ـ ان لايكون محكوماً عليه بجناية او جنحة مخلة بالشرف.

د ـ ان لايكون محكوماً عليه بجريمة تنتقص من نزاهته او سمعته الوظيفية.

المادة التاسعة:

يتفرغ رئيس الديوان ونائبه والمدراء العامون والقائمون بالرقابة والتدقيق لواجبات وظائفهم وليس لأي منهم ممارسة اية مهنة او عمل آخر ولو كان خارج اوقات الدوام الرسمي عدا نشر مؤلفاته وإلقاء المحاضرات.

المادة العاشرة:

لرئيس الديوان استحداث او الغاء مديريات او دوائر او اقسام او شعب ضمن تشكيلات الديوان.

المادة الحادية عشرة:

تخضع للرقابة المالية وسلطتها:

١ـ ديوان المجلس الوطني.

٢ـ ديوان مجلس الوزراء.

٣ـ المحاكم عدا مايتعلق باختصاصاتها القضائية.

٤ـ كل ادارة عامة او مؤسسة او مصلحة او مصرف او هيئة او ادارة او لجنة تتصرف بالاموال العامة جبابة او انفاقاً او تخطيطاً او صيرفة او تجارة او انتاج اعيان او تقديم خدمات.

٥ـ للمجلس الوطني ان يقرر اخضاع اي جهة اخرى لم يرد ذكرها في هذه المادة لرقابة الديوان.

(مهام الديوان)

المادة الثانية عشرة:

أولاً ـ يقوم الديوان بمهام الرقابة وتدقيق حسابات الجهات الخاضعة للرقابة المالية والتأكد من سلامة تطبيق القوانين والأنظمة والتعليمات وفقاً للقواعد والاصول والمعايير المعتمدة والطرق والوسائل المتعارف عليها وله:

١ـ فحص وتدقيق معاملات الانفاق العام بما فيها الرواتب والمخصصات والمكافآت للتأكد من سلامتها.

٢ـ التأكد من عدم تجاوز الاعتمادات المرصدة لها في الميزانية.

٣ـ التأكد من استخدام الاموال العامة للاغراض التي خصصت لها وعدم حصول هدر او تبذير او سوء تصرف فيها وتقييم مردوداتها.

ثانياً ـ فحص وتدقيق معاملات التخمين وتحقيق وجباية الموارد العامة للتأكد من صحة الاجراءات المعتمدة وسلامة تطبيقها.

ثالثاً ـ تقديم العون الفني في المجالات الحسابية والرقابية ومايتعلق بها من امور ادارية وتنظيمية والمساهمة في وضع وتطوير القواعد والاصول والمعايير المحاسبية والرقابية.

رابعاً ـ تنظيم دورات دراسية تطبيقية للموظفين وغيرهم و للمجلس منح الملتحقين بها المخصصات التي يقررها.

خامساً ـ ابداء الرأي في الجداول والبيانات والتقارير المتعلقة بنتائج الاعمال والنشاطات والاوضاع المالية للجهات الخاضعة للرقابة وبيان مدى تنظيمها وفق القوانين والقواعد والاصول الحسابية المعتمدة ومدى تطابقها مع حقيقة المركز المالي ونتائج النشاطات المذكورة.

سادساً ـ يقوم الديوان بتقديم تقرير(نصف سنوي)الى المجلس الوطني يتضمن آرائه عن الاوضاع المالية والادارية والاقتصادية في مجال الرقابة المالية في الاقليم والمهام التي قام بتأديتها.

سابعاً ـ

١ـ للديوان حق الاطلاع على الوثائق والاضابير والمعاملات والاوراق ذات العلاقة بمهام الرقابة المالية العادية والسرية ويستثنى منها مايقرر المجلس الوطني إستثناءها بناء على اقتراح الوزارة او الجهة المختصة او رئيس المجلس الوطني على ان تناط مهمة الاطلاع على الوثائق المستثناة برئيس الديوان حصراً وله في سبيل ذلك اجراء الجرد او الاشراف عليه والحصول على جميع المعلومات والاجابة على استفساراته من كافة الجهات الخاضعة للرقابة.

٢ـ الديوان هو الجهة التي تختص في البت فيما يدخل ضمن صلاحياته او اختصاصاته او مهامه.

٣ـ للديوان بموافقة المجلس الوطني اجراء الرقابة السابقة على التعاقد او الصرف لأية جهة خاضعة للرقابة تدعو المصلحة العامة لذلك.

٤ـ اجراء الرقابة للتأكد من استعمال المنح والمساعدات والتسهيلات والقروض والامتيازات التي تقدمها الجهات الرسمية في الاقليم للاغراض التي قدمت من اجلها بما فيها الاحزاب والمنظمات والجمعيات والنوادي.

(اختصاصات وصلاحيات المجلس)

المادة الثالثة عشرة:

اولاً: للمجلس منح موظفي الديوان المخصصات التالية استثناءً من قانون مخصصات الدولة:

أـ مخصصات رقابة لاتتجاوز(١٠٠٪)من راتب الموظف.

ب ـ مخصصات نقل ومخاطر ومهام خاصة لاتتجاوز اي منها(٥٠٪) من راتب الموظف.

ج ـ منح قدم لاتتجاوز(سنة واحدة) في كل درجة لأغراض العلاوة والترفيع لموظفي الديوان ممن يتميزون بكفاءة عالية او يبذلون جهوداً استثنائية وفق تعليمات يقرها المجلس لهذا الغرض.

ثانياً: اقرار خطط واسس العمل في الديوان واساليب تنفيذها.

ثالثاً: تحديد نطاق عمل مديريات ودوائر الديوان وقواعد تنظيمها.

رابعاً: اعداد مشروع الموازنة السنوية للديوان وارسالها الى وزارة المالية لادخالها ضمن الموازنة العامة للاقليم.

خامساً: دراسة التقارير والمواضيع التي تعرض عليه من قبل رئيس المجلس الوطني ورئيس الديوان واتخاذ القرارات والتوصيات والاجراءات اللازمة بشأنها.

(صلاحيات الرئيس)

المادة الرابعة عشرة:

اولاً: دعوة رئيس اية جهة خاضعة للرقابة المالية لحضور اجتماعات المجلس في الامور المتعلقة بدائرته.

ثانياً: للرئيس عند الاقتضاء وعلى الوجه الذي يقرره اشراك موظفي الاقليم والخبراء والاختصاصيين وذوي الكفاءات في اعمال الرقابة او اشراكهم في اجتماعات المجلس دون ان يكون لهم حق التصويت لقاء مكافآت غير مرتبطة بوزارة.

ثالثاً: للرئيس ان يطلب من الوزير المختص او رئيس الجهة غير المرتبطة بالوزارة مايلي:ـ

اولاً: احالة الموظف المسؤول عن المخالفة المالية الى لجنة الانضباط المختصة او فرض العقوبات المناسبة التي تدخل ضمن صلاحياته.

ثانياً: تضمين الموظف المخالف الاضرار التي تكبدتها الدائرة بسبب مخالفته وذلك في القضايا التي ينتهي التحقيق فيها.

ثالثاً: اقامة الدعاوي المتعلقة بالمخالفات المالية ومتابعتها لدى المحاكم المختصة على ان يقوم الديوان بتزويد الجهات المعنية بما لديه من معلومات وادلة عن تلك المخالفات.

رابعاً: احالة قضايا الجرائم المالية المكتشفة الى رئاسة الادعاء العام في الاقليم لتحريك الدعوى العامة بشأنها.

المادة الخامسة عشرة:

اذا وقع خلاف بين الديوان واحدى الجهات الخاضعة للرقابة ولم يتم الحسم بينهما مباشرة فلرئيس الديوان عرض تفاصيل الموضوع على المجلس الوطني ويكون قراره باتاً.

المادة السادسة عشرة:

تعتبر مخالفة لآغراض هذا القانون الاصول والتصرفات التالية:

١ـ عدم الالتزام بالقوانين والانظمة والتعليمات والبيانات المالية.

٢ـ الاهمال او التقصير الذي يؤدي الى هدر الاموال العامة او زيادة الكلفة او الانفاق او الضياع او الاتلاف.

٣ـ الامتناع عن الرد على رسائل الديوان او عدم الاستجابة لملاحظاته او تأخير الاجابة دون مبرر ضمن المدة التي حددها الديوان.

٤ـ التستر على المخالفات الواقعة او تأخير اشعار الديوان بها.

٥ـ عدم ممارسة الصلاحيات القانونية والادارية لوقف التمادي في الاجراءات المخالفة او ردع المخالفين.

(الاحكام الختامية)

المادة السابعة عشرة:

يخضع موظفوا الديوان لقانون الخدمة المدنية وقانون الملاك وقانون انضباط موظفي الدولة فيما يتعلق بنقلهم او تعيينهم وترفيعهم بما لايتعارض واحكام هذا القانون.

المادة الثامنة عشرة:

أـ يخول هيئة رئاسة المجلس الوطني صلاحية تعيين نائب الرئيس والمدراء العامين في الديوان.

ب ـ يخول رئيس الديوان صلاحية تعيين منتسبي الديوان.

المادة التاسعة عشرة:

تحدد واجبات واختصاصات دوائر الديوان بنظام.

المادة العشرون:

للرئيس بموافقة المجلس اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

المادة الحادية و العشرون:

لايعمل بأي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

المادة الثانية و العشرون :

ينفذ هذا القانون من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية.

د .روژ نوري شاويس

رئيس المجلس الوطني لكوردستان العراق

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاسی بەڕێز کاک حەسەن باڵەتە دەکەین. بەڕێزان گوێتان لە خوێندنەوەی پرۆژەی یاسای دیوانی ڕەقابەی مالی بوو، ئێستا ئەو پرۆژەیە ئاراستەی هەردوو لیژنەی یاسا و دارایی دەکەین. لێرەشدا بە هەلی دەزانم بەخێرهاتنی بەڕێزان وەزیری دارایی و داد بکەم، هیوادارم ئەوانیش بە تێروتەسەلی دیراسەتی پرۆژەکە بکەن و بەڕێککەوتن لەگەڵ بەڕێزان سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیراندا ئامادە بن بۆ ڕۆژی گفتوگۆکردنی پرۆژەی یاساکە. جارێکی تر زۆر سوپاستان دەکەم، بەڕێزان بە هەلی دەزانم ئەمە یەکەم دانیشتنی خولی یەکەمی ساڵی نۆهەمی پەرلەمانە و هەواڵێکی خۆشەویستمان بەجێی هێشتووین و لە نێوانماندا نەماوە. داواتان لێ دەکەم دەقیقەیەک ڕاوەستن بۆ گیانی پاکی هەڤاڵی خوالێخۆشبوومان کاکە ئازاد قەرەداغی. دوای دەقیقەیەک ڕاوەستان. بەمە کۆتایی بە دانیشتنی ئەمڕۆمان دێت سوپاستان دەکەم.

فەرسەت ئەحمەد عەبدوللا
سکرتێری ئەنجومەن

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی ـ عێراق

پڕۆتۆکۆڵەکان

٢٥

٢٠٠٠ ـ بەرگی بیست و پێنجەم

چاپی یەکەم ٢٠٠١

پێڕست:

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە هەژدە ل٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆزدە ل٤٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست ل٧٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و یەک ل١٢٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و دوو ل١٥٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و سێ ل١٩٩

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و چوار ل٢٣٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و پێنج ل٢٥٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و شەش ل٣٣٣

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و حەوت ل٣٤١

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە بیست و هەشت ل٣٥٥

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە یەکی نائاسایی ل٣٦٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە دووی نائاسایی ل٤٣٧

پرۆتۆکۆڵی دانیشتنی ژمارە سێیی نائاسایی ل٥١٣

بەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیدەری:

بسم الله الرحمن الرحيم

بأسم الشعب

المجلس الوطني لكوردستان العراق

رقم القرار:

تأريخ القرار:

«قرار»

استناداً لاحكام الفقرة (١) من المادة(٥٦)من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢المعدل و بناءاً على ما عرضه مجلس الوزراء ، قرر المجلس الوطني لكوردستان العراق بجلسته المنعقدة بتاريخ / / ٢٠٠٠ اصدار القانون الآتي :ـ

قانون ديوان الرقابة المالية لإقليم كوردستان العراق

رقم ( ) لسنة ٢٠٠٠

المادة الاولى: ـ

يقصد بالتعابير الآتية المعاني المبينة أزاءها :ـ

١ـ الإقليم : إقليم كوردستان العراق.

٢ـ الديوان : ديوان الرقابة المالية للاقليم.

٣ـ المجلس : مجلس الرقابة المالية في الاقليم.

٤ـ الرئيس : رئيس ديوان الرقابة المالية للاقليم.

٥ـ سلطة الرقابة : المجلس ورئيسه وكل موظف في الديوان يخوله احدهما اختصاص الرقابة.

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن:

ئەوە ئێستا رای لیژنەی یاسایی و لیژنەی داراییە بە هاوبەشی لەگەڵ ئەنجومەنی وەزیران، بەم شێوەیە ماددەی یەکەم دارێژراوە، کێ تێبینیی هەیە تکایە دەستی بەرز کاتەوە، هیچ تێبینییەک لەسەر ماددەی «١» نییە ؟، کەواتە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی یەکەمدایە ؟ .. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە ؟، کەواتە بە تێکڕای دەنگ پەسەند کرا، ماددەی دووەم.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیدەری:

المادة الثانية:ـ

تؤسس سلطة للرقابة المالية في الاقليم بإسم (ديوان الرقابة المالية لأقليم كوردستان العراق)وتتمتع بالشخصية المعنوية والاستقلال المالي والاداري ولها القيام بجميع التصرفات القانونية لتحقيق مهامها ويمثلها رئيسها او من يخوله.

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن:

سوپاس، کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جـــــەمـــــیل عـــــەبدی سندی:

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

ئێمە لارمان نییە لەسەر دەقی ماددەکە، تەنها وشەی «الاستقلال المالي والاداري» زیادە، چونکە «الشخصية المعنوية» بەخۆی واتای «الاستقلال المالي والإداري » ئەدات، جا بە رای لیژنەی ئێمە تەنها ئەم دەستەواژەیە بگۆڕدرێت، سوپاس.

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، رای لیژنەی یاسایی فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــەمـــەد نەقـشـبـەندی:

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

لەوانەیە «الشخصية المعنوية» ئەوە بگەیەنێ، بەڵام مانەوەی ئەو دەستەواژەیە هیچ زیانێک ناگەیەنێ، ئەگەر «الاستقلال المالي والإداري » بمێنێتەوە شتێکی ئاساییە، چونکە بە پڕ کردنەوە ناژمێردرێ، ئەمە بە وەسف کردنێک دەژمێردرێ بۆ «الشخصية المعنوية» ، سوپاس.

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، کێ تێبینی هەیە؟ تکایە دەستی بەرز کاتەوە، مامۆستا مەلا تاهیر فەرموو.

بـەڕێز مـــــەلا تـاهیـــــر زین الـعـــــابدین:

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

لەبەر ئەوەی ماددەی «٢» لە گەڵ بڕگەی «٥»ی ماددەی «١» بگونجێ، من پێموایە کەوا بوترێت «ویمثلها المجلس أو الرئيس أو من يخوله أحدهما» لە شوێنی«المجلس ورئيسه وكل موظف في الديوان يخوله احدهما اختصاص الرقابة» ، سوپاس.

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــەمـــەد نەقـشـبـەندی:

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن.

لێرە دەبێت بوترێت «الرئيس» ، چونکە دادگا و فەرمانگە و شتی لەو بابەتەیە، جا بۆیە دەبێت بوترێت «الرئيس» ، ئەگەر داوایەک لەسەر ریقابەی مالی کرا سەرۆک، یا ئەو کەسەی کە دەسنیشانی دەکەن دەچێت، ئەوە تەنها شتێکی پرۆتۆکۆلییە لە رووی یاساییەوە، سوپاس.

بـەڕێز ســـــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، دیارە تێبینیی تر نییە، جارێکی تر ماددەکە بخوێنەوە تاوەکو بیخەینە دەنگدانەوە، فەرموو.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسح حـــــەیدەری:

المادة الثانية:ـ

تؤسس سلطة للرقابة المالية في الاقليم بإسم (ديوان الرقابة المالية لإقليم كوردستان العراق)وتتمتع بالشخصية المعنوية والاستقلال المالي والاداري ولها القيام بجميع التصرفات القانونية لتحقيق مهامها ويمثلها رئيسها او من يخوله.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کێ لەگەڵ ماددەی «٢»ە بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟.. کەواتە بە گشتی دەنگ ماددەی «٢» وەرگیرا، سوپاستان دەکەین، دێینە سەر ماددەی «٣»، فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثالثة:ـ

يرتبط الديوان بقائد الحركة التحررية الكوردية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ تێبینیی لەسەر ئەم ماددەیە هەیە؟، کاک عەبدولخالق فەرموو.

بەڕێز عەبدولخالق محەمەد رەشید زەنگەنە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەداخەوە ئێمە هەڵبژاردنی سەرۆکی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردیمان نەکرد، لە ساڵی ١٩٩٢، کە کاک مەسعود بارزانی زۆربەی دەنگەکانیشی هێنا، لەبەر ئەوەی لە ٥٠٪ زیاتر نەبوو، جا بە رای من ئەم بڕگەیە بەم شێوەیە بێت باشترە «يرتبط الديوان بقائد الحركة التحررية الكوردية أو من ينوب عنه قانونياً أو دستورياً»، لەبەر ئەوەی ئەرکەکانی سەرۆکی بزووتنەوە دابەش بوو لە نێوان پەرلەمان و حکومەت، جا بە رای من ئەم ماددەیە بەم شێوەیەی لێ بکرێت، تاوەکو جارێکی تر هەموار نەکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاک شێخ یەحیا.

بەڕێز یەحیا عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەم ماددەیە زۆر لە جێگای خۆیەتی، بەراستی جێگای خۆیەتی کەوا پرۆژەی رابەر بێتەوە پەرلەمان و قسەی لەسەر بکرێت و، هەڵبژاردنیش هەر کاتێ کرا ئەوە ئاسایی دەبێت هەر کەی بکرێت، بەڵام سەبارەت بەوەی کە بەڕێز کاک عەبدولخالق ئاماژەی بۆ کرد، بە رای من ئەوە جەنابی خۆی دەتوانێ دەسەڵات بدات بەهەر کەسێک، جا گرنگ نییە کەوا لێرە ئاماژەی بۆ بکرێت، یا نەکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، خۆی لە راستیدا قسەکانی کاک عەبدولخالق لە جێگای خۆیەتی، لە رووی یاساییەوە

قسەکانی راستە، بەڵام سەرۆکایەتی پەرلەمان لەگەڵ لیژنەی یاساییدا وای بە باش زانی کەوا لە دانیشتنێکی تردا چارەسەری ئەم خاڵە بکەین، هیچ تێبینیی تر هەیە؟، نییە؟، کەواتە ماددەی «٣» دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٣»دایە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟.. ماددەی «٣» بە گشتی دەنگ پەسند کرا، سوپاستان دەکەین، ماددەی «٤» فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الرابعة: ـ

يعين رئيس الديوان بأمر صادر من قائد الحركة التحررية الكوردية بناءاً على موافقة المجلس الوطني لكوردستان العراق وباقتراح من رئيس الوزراء ويكون بدرجة وزير وله حقوق الوزير فيما يتعلق بالراتب والمخصصات والتقاعد والخدمة والتشريفات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای لیژنەی ئێمە ئەوەیە کەوا تاوەکو «بدرجة وزير وله حقوق الوزير»بێت تەنها و، ئەوانی تر هەڵگیرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر وا بێت دەقەکە رادەوەستێت، ئەگەر بڵێین «وله حقوق الوزير»ئەوە دەبێت لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی وەزیران ئامادە بێت، بەڵام ئەگەر بڵێین «بدرجة الوزير» ئەوە لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنی وەزیران ئامادە نابێت، لەبەر ئەوە بەگوێرەی دەقەکە مافەکانی دیاری کراوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، تکایە کێ تێبینیی هەیە با دەستی بەرزکاتەوە، بەڕێز جەنابی جێگری حکومەت فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولرەحمان/جێگری سەرۆک وەزیران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینییەکی بچوکم هەیە، بە رای من وشەی «التشريفات» زۆر لە جێگای خۆی نییە لێرەدا، لەبەر ئەوەی لە دەقێکدا نووسراوە «ويشمله ما يشمل الوزير من الاحكام الخاصة في القوانين و الانظمة والتعليمات» کەواتە وشەکە لێرەدا لە جێگای خۆی نییە، چونکە ئەوەی وەزیر دەگرێتەوە ئەمیش دەگرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لێژنەی یاسایی فەرموون.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە وشەی «التشریفات» هیچ لاریمان نییە کەوا هەڵگیرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ تێبینیی هەیە؟ نییە، تکایە جارێکی تر بیخوێنەوە، فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الرابعة: ـ

یعین رئیس الدیوان بأمر صادر من قائد الحرکة التحرریة الکوردیة بناءاً علی موافقة المجلس الوطني لکوردستان العراق وباقتراح من رئیس الوزراء ویکون بدرجة وزیر وله حقوق الوزیر فیما یتعلق بالراتب والمخصصات والتقاعد والخدمة.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ لەگەڵ ماددەی «٤»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ بە گشتی دەنگ ماددەی «٤» وەرگیرا، سوپاستان دەکەین، ماددەی «٥» فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الخامسة:ـ

تکون مدة رئاسة المجلس(٤)سنوات قابلة للتجدید بقرار من المجلس الوطني لکوردستان العراق وله اعفاء رئیس المجلس من منصبه بناءاً علی طلب رئیس مجلس الوزراء ولقائد الحرکة التحرریة قبول استقالته.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ تێبینیی هەیە تکایە دەستی بەرزکاتەوە، کاک ئەمین مەولود فەرموو.

بەڕێز محەمەد ئەمین مەولود:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەگەر بگەڕێینەوە بۆ ماددەی «٤» ئەڵێت:«یعین رئیس الدیوان بأمر صادر من قائد الحرکة التحرریة الکوردیة»، بە رای من ماددەی «٥»یش وا لێ بکەین، «تکون مدة رئاسة المجلس(٤)سنوات قابلة للتجدید بقرار من المجلس الوطني لکوردستان العراق وله اعفاء رئیس المجلس من منصبه بناءاً علی طلب رئیس مجلس الوزراء ولقائد الحرکة التحرریة تجدید وقبول الاستقالة»، چونکە دامەزراندن بە رەزامەندی سەرۆکی بزووتنەوە بوو، لەبەر ئەوە تازە کردنەوەکەشی کە بۆ ماوەی «٤»ساڵ بێت ئەبێت بە رەزامەندی سەرۆکی بزووتنەوە بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لێژنەی یاسا فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دامەزراندنەکە ئەبێت بە ڕەزامەندی ئەنجومەنی نیشتمانیش بێت، چونکە ڕابەر یەکسەر فەرمان نادات بۆ دامەزراندنی سەرۆکی دیوان، بەڵکو پاش وەرگرتنی ڕەزامەندی ئەنجومەنی نیشتمانی دەبێت، لەبەر ئەوە کارەکە دابەش بووەتە سەر «٣»کار، دامەزراندن و، تازەکردنەوە و، وەرگرتنی دەست لە کار کێشانەوە، ئەو سێ کارە هەر سێکی بەستراوەتەوە بە ڕەزامەندی ئەنجومەنی نیشتمانی، تەنها وەرگرتنی دەست لەکار کێشانەوە بەستراوەتەوە بە ڕابەر بەتەنها، جا لەبەر ئەوەی تۆ خۆت ڕەزامەندی دەردەبڕی لەسەر دامەزراندن، ئەویش لەسەر داوای سەرۆک وەزیران، لە هەمان کاتیشدا دەست لەکار کێشانەوەکەشی هەر لەسەر داوای سەرۆک وەزیران دێتەوە بۆ لای پەرلەمان، چونکە خۆت داڤەزراندووە، بەڕای ئێمە دەڤەکە زۆر لە جێگای خۆیەتی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک ڕەجەب شەعبان فەرموو.

بەڕێز ڕەجەب شەعبان تەیب:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

به ڕای من ئەگەر وشەی «رئاسة المجلس» ئەگەر بکرێتە «رئاسة الديوان»، چونکە لە مادەی «٤»یشدا دەڵێت:«يعين رئيس الديوان»، بەڕای من لە ڕووی زمانەوانییەوە باشترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسا فەرموون.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لاڕیان نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، حکومەتیش لاڕیان نییە، کەواتە بیگۆڕین، جارێکی تریش بیخوێننەوە تاوەکو بیخەینە دەنگدانەوە، فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الخامسة:-

تكون مدة رئاسة الديوان(٤)سنوات قابلة للتجديد بقرار من المجلس الوطني لكوردستان العراق وله اعفاء رئيس الديوان من منصبه بناءاً على طلب رئيس مجلس الوزراء ولقائد الحركة التحررية قبول استقالته.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ لەگەڵ مادەی «٥» دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟..

کەواتە مادەی «٥» بەگشتی دەنگ وەرگیرا، سوپاستان دەکەین، دێینە سەر مادەی «٦» فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مادەی «٦» ئەوەی کە ئێستا لە پێش دەستی بەڕێزتاندایە کە لە پرۆژەکەدا هاتووە، ئێمە پاش گفتوگۆ کردن لەگەڵ حکومەت وامان بە باش زانی کەوا لە بنەڕەتی پرۆژەکەدا چۆن هاتووە وا بڕوات، جا ئێمە ئێستا ئەوەی کە دەیخوێنینەوە ئەوەیە کە لە دەقە بنەڕەتییەکەدا هاتووە، ئەویش بۆ ئەوەی لەلاتان ئیلتیباس دروست نەبێت جا بۆ ئاگاداربیتان، سوپاس.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

(تشكيلات الديوان)

المادة السادسة:ـ

يتشكل الديوان من :ـ

اولاً :

١ـ رئيس الديوان : ويكون رئيساً للملجس.

٢ـ نائب الرئيس: ويكون نائباً لرئيس المجلس.

٣ـ المدراء العامون يكونون اعضاءً في المجلس.

ثانياً : المديرية العامة للشؤون الادارية والقانونية والفنية للديوان ويرأسها مدير عام وتتولى :

١ـ تهيئة وتقديم الخدمات الادارية والمالية والقانونية لتشكيلات الديوان.

٢ـ المهام الفنية والمهنية التي تتطلبها أعمال الرقابة وكذلك مهمة بحث الوسائل لتطوير العمل الرقابي وزيادة فعاليته ورفع مستوى أدائه وذلك بالتعاون والتنسيق مع دوائر ومديريات الديوان الاخرى وتتكون من المديريات التالية :

أـ مديرية الشؤون الادارية والقانونية.

ب ـ مديرية الرقابة والشؤون الفنية.

ثالثاً : دوائر التدقيق : ويرأس كل دائرة منها مدير عام أو محاسب قانوني أول وتختص بعدد من الانشطة القطاعية حسب ما يقرره المجلس وفقاً لمتطلبات العمل الرقابي وهي :

أ- دائرة النشاط الصناعي والزراعي.

ب- دائرة النشاط للخدمات العامة والتعمير.

ج- دائرة النشاط التمويل والتوزيع والشركات.

رابعاً : مكتب رئيس الديوان : ويرأسه موظف بدرجة مدير.

١ـ يتكون المجلس من رئيس الديوان رئيساً للمجلس ونائب الرئيس نائباً لرئيس المجلس والمدراء العامون هم اعضاء في المجلس.

٢ـ ينعقد المجلس مرة واحدة كل شهر على الاقل بدعوة من الرئيس ويكتمل النصاب بحضور اكثرية الاعضاء وتتخذ قراراته بأغلبية اصوات الحاضرين وعند تساويها فللرئيس صوت الترجيح.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، وشەی «تتخذ» بکرێت بە «یتخذ»، دووەم وشەی «النشاط» بکرێت بە «الانشطة»، کێ تێبینیی هەیە لەسەر ماددەی «٦» با دەستی بەرز کاتەوە، کاک د.رزگار فەرموو.

بەڕێز قاسم محەمەد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تێبینیم لەسەر دەقی ماددەکە نییە، تەنها لەسەر دارشتنەوەکەی نەبێت، ئەویش بە رای من بکرێتە «یتشکل الدیوان من :ـ ١ـ المجلس. ٢ـ الإدارات العامة المتخصصةالتابعة له» ئەوانی تریش هەر وەکو خۆی بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاک شێخ یەحیا فەرموو.

بەڕێز یەحیا عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی تێبینیی من لەسەر ئەوە بوو، ئەوەی کە خوێنرایەوە وەکو ئەرکی بەڕێوەبەرایەتییەکان وابوو، بەڵام ئەمە «تشکیلات الدیوان»ە، جا بە رای من ئەو زیادە کارییەی کە کردوویانە ئەگەر بڕواتەوە بۆ ناو ئەرکەکان باشترە، نەوەک لەم ماددەیەدا بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک ئیبراهیم سەعید فەرموو.

بەڕێز ئیبراهیم سەعید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە هەموو «تشکیلات» هەمیشە ناوی کەسان نایەت، بەڵکو ناوی دەزگا دێت، بۆ نموونە لێرە کە دەڵێت«یتشکل الدیوان من : ١ـ المجلس» نەوەک «١ـ» وبۆشایی دانێیت، واتا یەکەم ئەبێت «مجلس»ی لەگەڵ بێت، ئەو «٣» بڕگەکانی تر شیکردنەوەی ئەنجومەنە، لە بڕگەیەکی تریش ئەمە دووبارە بووەتەوە، لەلای ئێمە «٦» دووبارە بووەتەوە هەر وەکو «١»وایە، جا یەکێکیان هەڵگیرێت باشترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، لیژنەی یاسایی فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوەی کە فەرمووی راستە، لە یەکەمدا «تشکیل»کراوە، بەڵام پاشان بۆ ڕوونکردنەوەیە، بەڵام

ئەوی تر کە باسی کرد، ئێمە لەسەرەتاوە باسمان کرد، خەڵکێک ناوی هاتووە و ئەندام نییە لە ئەنجومەن، بۆ نموونە «مکتب الرئیس» ناوی هاتووە و ئەندامیش نییە لە ئەنجومەن و لە پێکهاتەکانی دیوانییشە، لەبەر ئەوەی دیوان خۆی دابەش بووەتە سەر دوو بەش، «مجلس»یشی هەیە و پێکهاتەی خۆیشی هەیە، ئەوانەی بەڕێوەبەرایەتی گشتیین ئەوانە ئەندامن، بەڵام نووسینگەکانی تر ئەندام نین، بەڵام لە پێکهاتەکانی دیوانیشن، جا لەبەر ئەوە ئەو شیکردنەوە زۆر پێویستە کە هاتووە، دووەم ئەرکیش نییە و ئەشخاسیش نییە، چونکە کەرتی پیشەسازی و کشتوکاڵی ئەرک نین، بەڵکو فەرمانگەیەکە کاری چاودێری ئەو لایەنە پیشەسازی و کشتوکاڵیانە دەکات، جا لەبەر ئەوە ئەرک نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەرای من وەڵامی لیژنەی یاسا بەس بوو، ماددەی «٦» دەخەینە دەنگدانەوە، تکایە جارێکی تر بیخوێننەوە بەو شێوەی کە چاکتان کردەوە، فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

(تشكيلات الديوان)

المادة السادسة:ـ

يتشكل الديوان من :ـ

اولاً :

١ـ رئيس الديوان : ويكون رئيساً للملجس.

٢ـ نائب الرئيس : ويكون نائباً لرئيس المجلس.

٣ـ المدراء العامون يكونون اعضاءً في المجلس.

ثانياً : المديرية العامة للشؤون الادارية والقانونية والفنية للديوان ويرأسها مدير عام وتتولى :

١ـ تهيئة وتقديم الخدمات الادارية والمالية والقانونية لتشكيلات الديوان.

٢ـ المهام الفنية والمهنية التي تتطلبها أعمال الرقابة وكذلك مهمة البحث في وسائل تطوير العمل الرقابي وزيادة فعاليته ورفع مستوى أدائه وذلك بالتعاون والتنسيق مع دوائر ومديريات الديوان الاخرى وتتكون من المديريات التالية :

أـ مديرية الشؤون الادارية والقانونية.

ب ـ مديرية الرقابة والشؤون الفنية.

ثالثاً : دوائر التدقيق : ويرأس كل دائرة منها مدير عام أو محاسب قانوني أول وتختص بعدد من الانشطة القطاعية حسب ما يقرره المجلس وفقاً لمتطلبات العمل الرقابي وهي :

أ- دائرة النشاط الصناعي والزراعي.

ب- دائرة أنشطة الخدمات العامة والتعمير.

ج- دائرة أنشطة التمويل والتوزيع والشركات.

رابعاً : مكتب رئيس الديوان : ويرأسه موظف بدرجة مدير .

١ـ يتكون المجلس من رئيس الديوان رئيساً للمجلس ونائب الرئيس نائباً لرئيس المجلس والمدراء العامون هم اعضاء في المجلس.

٢ـ ينعقد المجلس مرة واحدة على الاقل كل شهر بدعوة من الرئيس ويكتمل النصاب بحضور اكثرية الاعضاء ويتخذ قراراته بأغلبية اصوات الحاضرين وعند تساويها فللرئيس صوت الترجيح .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک فەرهنسۆ فەرموو.

بەڕێز فەرهنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بڕگەی «٢» لە ماددەی «٦» وشەی «والماليه» هاتووە، بەڵام لای ئەوان نەخوێندرایەوە، لە «ثانياً : المديرية العامة للشؤون الادارية و المالية والقانونية والفنية للديوان ويرأسها مدير عام وتتولى» ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە وشەی «المالیه»ەشی بخەنە سەر، ئێستا ئەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٦»دایە بەو شێوەی کە خوێندرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ کەواتە بە گشتی دەنگ ئەم ماددەیە وەرگیرا، سوپاستان دەکەین، دێینە سەر ماددەی «٧» ، فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة السابعة:ـ

يشترط فيمن يعين رئيساً للديوان مايلي :

١ـ ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

٢ـ ان تكون له خدمة فعلية بعد نيله شهادة جامعية اولية في العلوم المالية او الاقتصادية او القانونية مدة لاتقل عن (١٢سنة)ومدة لاتقل عن (١٠)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الماجستير في احدى العلوم المذكورة و(٧)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الدكتوراه فيها او ان يكون قد اشغل منصب وزير وحاصلاً على شهادة جامعية اولية.

٣ـ ان لايكون محكوماً عليه بجريمة تنتقص من نزاهته او سمعته.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە.

تکایە کەس لە جێگای خۆی قسە نەکات، هەر کەسێک تێبینی هەیە دەستی بەرز بکاتەوە ناوی دەنووسین بۆئەوەی قسە بکات.کاک جەلال خۆشناو فەرموو.

بەڕێز جـــــەلال ســـــەلیم خـــــۆشناو:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

سـەبارەت بە یەکـەم (ان یکون من مواطني الاقلیم ومقیماً فیه)، ئەوەی کـە دادەمـەزرێت بە سەرۆکی دیوان دەبێت لێرە مقیم بێت بەڕای من ئەو (مقیماً فیه) زیادە، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

سوپاس. کاک ئەمین مەولود فەرموو.

بـەڕێز مـــــحـــــەمـــــەد ئەمین مـــــەولود:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

من پێشنیار دەکەم بکرێت بە (حاصلاً علی شـهادة الدکتوراه او ما یعادلها)، چونکە بەراستی وەزیفەی چاودێری دارایی ئەوانەی بڕوانامەی (چاکتەرکاونتیان) هەبێت یاخود (CPA) یـان هەبێت ئەوانە بەرامبەر دکتۆران پسپۆڕن لەو بوارەدا، لەبەرئەوە پێشنیار دەکەم (الدکتوراه او ما یعادلها) زیاد بکرێت، چونکە بڕوانامەکانی تر وەک (چاکتەرکاونت) و (CPA) کە لە وڵاتانی تر پێیان دەدرێت بۆ ژمێریاری یاسایی بەرامبەر دکتۆرایە، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

لێژنەی یاسا فەرموون.

بـەڕێز کـــاکـــەرەش مـــحـــەمـــەد نەقـشـبـەندی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

سەبارەت بە تێبینی کاک جەلال (مقیماً فیه) زۆر پێویستە، چونکە ئەگەر تەنیا بڵێین (مواطني الاقلیم) لێرە دانانیشێت و بەڵکو لە شوێنێکی ترە لەگەڵ ئەوەی کە ناسنامەکەی کوردستانییە، زۆر کەس هەن هاوواڵاتی هەرێمن بەڵام لێرە دانانیشین بەڵکو لەدەرەوەن، مەرجەکە ئەوەیە دەبێت (مقیم) بێت لە هەرێم ئینجا بکرێت بە سەرۆکی دیوانی چاودێری دارایی.

سەبارەت بە بڕوانامەی دکتۆراش ئێمە لە بنەڕەتدا ئەوەمان لابردبوو (حاصلاً علی الشـهادة الجامعیة الاولیة)، تەنیا (ان یکون شغل منصب الوزیر) لەوێ تەواو دەبوو، تکامان لەبرادەران ئەوەیە کە ئەگەر پێشنیار دەکەن لابچێت ئێمە لە بنەڕەتدا لە پرۆژەکەمان لامان بردبوو، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

تکایە هەموو ماددەکە بخوێننەوە بەو شێوەیەی کە ئێوە هەموارتان کردووە.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیـدەری:

المادة السابعة:ـ

یشترط فیمن یعین رئیساً للدیوان مایلي:

١ـ ان یکون من مواطني الاقلیم ومقیماً فیه.

٢ـ ان تکون له خدمة فعلیة بعد نیله شهادة جامعیة اولیة في العلوم المالیة او الاقتصادیة او

القانونية مدة لاتقل عن (١٢سنة)ومدة لاتقل عن (١٠)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الماجستير في احدى العلوم المذكورة و(٧)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الدكتوراه فيها او ان يكون قد اشغل منصب وزير.

٣ـ ان لايكون محكوماً عليه بجريمة تنتقص من نزاهته او سمعته.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک ئیبراهیم فەرموو.

بەڕێز ئیبراهیم سەعید محەمەد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پرسیارێکم هەیە دەربارەی خاڵی (٣)، بۆچی رستەی (او جنحةٍ مخلة بالشرف) نەهاتووە؟، بۆچی تەنیا (جريمة تنتقص من نزاهته) هاتووە، سوپاس.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

(جريمه) وشەیەکی گشتییە هەتا (جنحەو مخالفه)ش دەگرێتەوە، بەڵام ئەگەر مخله بالشرف بێت ئەوە لە (نزاهته) کەم ناکاتەوە؟، لەبەرئەوە ئەوە زۆر فراوانترە (تنتقص من نزاهته)و جەریمەیەکی کشتییەو زۆر بەهێزترە، ئەوەی جەنابت دەڵێیت (جنحة مخلة بالشرف) تەنیا (جنحة) دەگرێتەوە کێ دەڵێت (جنایەک) ناکات لەبەرئەوە ئەو شێوەیەی هاتووە زۆر فراوانترە (شامل)ە، سوپاس.

بەڕێز ئیبراهیم سەعید محەمەد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زیاد لەسەرئەوەی کاکەرەش فەرمووی (جرائم) هەیە مخل بالشرف نییە، بەڵام لە پاکی کەم دەکاتەوە ئەم عبارەیەی هاتووە زۆر بەهێزترە، هەندێ تاوان هەیە (مخل بالشرف)ە، بەڵام هەندێ تاوان هەیە (غير مخل بالشرف)ە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سەبارەت بەو دیوانەوە گرنگ پاکی و ناوبانگە (السمعة والنزاهة)، لەبەرئەوە سیغەکە فراوانترە.

کاک ئەمین مەولود فەرموو.

بەڕێز محەمەد ئەمین مەولود:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

کاکەرەش وەڵامی پرسیارەکەمی نەداوەتەوە، چونکە (٧) ساڵ بۆ دکتۆرایە (او ما يعادلها)، چونکە (چاکتەرکاونت) بێت یان (CPA) بێت بەرامبەر دکتۆران بەشێکیان زیاتریشە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەوەی بڕوانامەی تری هەبێت کە بەرامبەر دکتۆرا بێت کە دێتە ئێرە بڕوانامەکەی بەرابەر دەکرێت

پێی دەگوترێت (دکتۆرا)، واتە دەرئەنجامە ئەوەی بڕوانامەی بەرزی هێنابێت لێرە لیژنەی بڕوانامەکان هەیە بڕوانامەکەی بەرابەر دەکەن، لەبەرئەوە دەرئەنجامە.
ئێستا ماددەی (٧) دەخەینە دەنگدانەوە. تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ماددەی (٧) بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسند دەکەن دەستیان بەرزبکەنەوە.. زۆر سوپاس.. ئەوانەی ماددەی (٧) پەسند ناکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە.. ماددەی (٧) بە گشتی دەنگ وەرگیرا.
دێینە سەر ماددە (٨).

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثامنة:ـ

يعين نائب الرئيس والمدراء العامون بأمر صادر من قائد الحركة التحررية الكوردية وفيما عدا ذلك يتم تعيينهم من قبل رئيس الديوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هیچ تێبینی هەیە لەسەر ئەو ماددەیە. تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە تێبینییان هەیە دەستیان بەرز بکەنەوە، لیژنەی یاسا رووونکردنەوەیەک بکەن.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەزگای دیوان بریتییە لە سەرۆکی دیوان و جێگری سەرۆک و بەڕێوەبەرە گشتییەکان ئەوانە دامەزراندیان بەدەست سەرۆکی بزووتنەوەی رزگاری خوازی کوردە، بەڵام فەرمانبەری خوارەوەی ئەوان کارمەندی بەشەکان و هۆبەکان و ئەوانی تر، ئەمانە لە دەست سەرۆکی دیوانە خۆی دەتوانێت ئەو فەرمانبەرانە دابنێت بەگوێرەی پێویستی ئەو میلاکەی کە بۆ فەرمانگەکەی خۆی دایدەنێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هیچ تێبینی هەیە؟، کاک سامی فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولرەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە راستیدا لە پرۆژەی حکومەت ماددە (٨) بەشێوەیەکی تر بوو بابەتی بەڕێوەبەرەگشتییەکان و ئەوانە لە ماددە (٢٠) هاتبوو، بەهەر حاڵ گرنگ ژمارەی ماددەکە نییە گرنگ ناوەرۆکەکەیە لە پرۆژەی ئەنجومەنی وەزیران ماددە (٢٠) دەڵێت: المادة العشرون: يعين نائب الرئيس والمدراء العامون واعضاء المجلس (لەوانەیە اعضاء المجلس زیاد بێت چونکە ضمنا تێیدایە) والمدراء في الديوان بقرار من قائد الحركة التحررية الكوردية بناءً على اقتراح رئيس الوزراء)، ئینجا پێمان باشە ئەوە زیاد بکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک فرەنسۆ فەرموو.

بەڕێز فرەنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش هەمان رام هەبوو دەبێت سەرۆک وەزیران بیانپاڵێتوی، رابەری بزووتنەوەی کوردی بڕیارەکە دەربکات، چونکە دەبێت یەکێک ناوەکانی بۆ بپاڵێتوێ سەبارەت بە دامەزراندنی ئەو دوو سێ کەسە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

مامۆستا مەلا مەحمود فەرموو.

بەڕێز مەلا مەحمود دێرەشەوی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لە رووی زمانەوانییەوە تێبینیم هەیە ماددەی (٨) (یعین نائب الرئیس والمدراء العامون بأمر صادر من قائد الحرکة التحرریة الکوردیة وفیما عدا ذلك یتم تعیینهم من قبل رئیس الدیوان). ئەو (فیما عدا ذلك یعینهم) ئەوە هەڵەیە دەبێت بگوترێت (یعینون من قبل رئیس الدیوان)، یاخود بکرێت بە (یتم تعیینهم)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاکەرەش نەقشبەندی فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەربارەی قسەکەی بەڕێز جەنابی جێگری سەرۆک وەزیران، بەرای ئێمە ئەوە تۆزێک دەستی رابەر دەبەستێتەوە لەو حاڵەتە رابەر ناتوانێت کەسێک دابمەزرێنێت دەبێت هەموو کەسێک سەرۆک وەزیران بۆی پێشنیار بکات، خۆ هیچ لارییش نییە ئەگەر سەرۆک وەزیران ناو پێشنیار بکات ئەگەر رابەر رای لێ بێت دایاندەمەزرێنێت بەڵام با رابەریش مافی ئەوەی هەبێت ئەگەر کەسێک دەستنیشان بکات بیکاتە بەڕێوەبەری گشتی یان بەڕێوەبەری بەشێک، لەبەرئەوە بەرای ئێمە ئەو دەقە باشترە لەوەی تر بۆئەوەی رابەر پابەند نەکەین با دەستی بڵاو بێت لە دامەزراندن، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز وەزیری دارایی فەرموو.

بەڕێز سەرکیس ئاغاجان/ وەزیری دارایی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بۆ سەرۆکی دیوان کە لە ماددەکانی پێشودا هاتووە لە ماددە (٤) دەڵێین لەسەر پێشنیاری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران کەواتە بۆ جێگرو بەڕێوەبەرە گشتییەکانیش دەبێت بەهەمان سیستەم

بێت، چونکه سەرۆک ئەنجومەنی وەزیران ئەگەر بۆ سەرۆک دیوان پێشنیار بکات خۆ ئەوانی تر لە خوارەوەی سەرۆک دیوانن، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕێزم هەیە بۆ بەڕێز وەزیری دارایی و ئابووری کە پشتگیری بەڕێز جێگری سەرۆک وەزیرانی کرد لە ماددەی پێشەوە سەرۆک دیوان جیاوازە دوو سێ مەرجی بۆ دنراوە سەرۆک وەزیران پێشنیار دەکات، ئەنجومەنی نیشتمانیی ڕەزامەندی لەسەر دەکات پاش ئەوە ڕابەری بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد پەسندی دەکات.

ئەوەی بەڕێز کاکەڕەش فەرموی ئەوە ڕای لیژنەی دارایی و ئابووریە کە لێرە دەستی ڕابەری بزووتنەوەی کوردی نەگیرێت بواری بۆ فراوان بێت قەیدی ناکات سەرۆک وەزیران بۆی پێشنیار بکات یان جێگری سەرۆک وەزیران بۆی پێشنیار بکات یان سەرۆک پەرلەمان بۆی پێشنیار بکات ئەمانە لێرە گرفت نییە، گرفتەکە ئەوەیە پابەندی بکەین بواری فراوانتر بێت، لەبەرئەوە ئێمە لەگەڵ لیژنە ڕێککەوتووین و لەگەڵ ئەو دەقەداین کە کاک شێروان حەیدەری خوێندییەوە، لەبەرئەوەی ئەو دەقە زۆر فراوانترەو زیاتر بوار دەدات بە ڕابەری بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کوردی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک نەمر فەرموو.

بەڕێز نەمر کەچۆ هسام/وەزیری هەرێم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وابزانم دەسەلاتەکانی ڕابەری بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کوردی دابەش کراوە لە نێوان سەرۆک پەرلەمان و سەرۆک ئەنجومەنی وەزیران، وابزانم جێگری سەرۆک پلەی تایبەتییەو بەڕێوە گشتییەکانیش یەکێکە لە دەسەلاتەکانی سەرۆک وەزیران ئەگەر دابەزرێن بەڕێوەبەرە گشتییەکانیش موتلەقە ئەوەش وەکو هەر بەڕێوەبەری گشتییەک دابەزرێت نەوەکو سەرۆکی دیوان کە پلەی تایبەتەو، من دەبینم ئەوە لە دەسەلاتی سەرۆک ئەنجومەنی وەزیرانە ئەگەر دایانبەزرێنێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک فرەنسۆ فەرموو.

بەڕێز فرەنسۆ تۆما هەریری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێموایە ئەو پێشنیارەی کە دەبێت سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران بیکات ئاسانکارییە بۆ رابەری بزووتنەوەی کوردی واتە دەست بەستن نییە، سەرۆک وەزیران کەسی گونجاو دەناسێت دوو سێ ناوی بۆ پێشکەش دەکات ئەو لەوێ یەکێک هەڵدەبژێرێت و ئەمری دەردێنێت، ئەمە ئاسانکارییە بۆ رابەری بزووتنەوەی کوردی نەک دەست بەستنە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز وەزیری دارایی فەرموو.

بەڕێز سەرکیس ئاغاجان/وەزیری دارایی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە یاساکانی عێراقی سەرۆک دیوان هەر سەرۆکی دیوان دەستنیشان دەکات بۆ سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران دوای ئەوە سەرۆک ئەنجومەنی وەزیران پێشنیار دەکات بۆ سەرەوەی خۆی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، کاک محەمەد حەسەن باڵەتە فەرموو.

بەڕێز محەمەد حەسەن باڵەتە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر بڵێین (باقتراح من رئیس الوزراء) ئەوە مەرجە لە یاسادا هاتووە واتا رابەری بزووتنەوەی کوردی ناتوانێت دامەزراندن بکات ئەگەر سەرۆک وەزیران پێشنیار نەکات، لێرە ئێمە رابەری بزووتنەوەی کورد دەبەستینەوە، بەڵام ئەگەر ئەو دەقە نەبێت ئەو کاتە کێ بۆی دەپاڵێوێت دەتوانێ ئەوە بکات، لەبەرئەوە ئێمە سوورین لەسەر دەقی لیژنەی یاسا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە هەموو هەوڵێکمان بۆ دیوانی چاودێری دارایی ئەوەیە تۆزێک دووری بخەینەوە لە دەزگای جێبەجێ کردن، ئامانجەکەش زۆر روونە کە ئەو دەزگایە چاودێرە لەسەر دەزگاکانی جێبەجێ کردن بەشێوەیەکی گشتی، ئێمە ئێستا ئەگەر خۆمان بەدەقێک ببەستینەوە کە بۆ دامەزراندنی بەڕێوەبەرێک هەر دەبێت سەرۆک وەزیران پێشنیاری بۆ بکات، خۆ رابەر دەستی سەرۆک وەزیرانی نەبەستۆتەوە دەتوانێت ئەو بۆی پێشنیار بکات، هەروەها دەتوانێت ئەوەی بۆشی دەپاڵێوی داینەمەزرێنێ بەو پێیەی کە دەرچواندنی ئەمرەکە لای ئەوە.

ئەوەی کاک نەمر فەرمووی کە دەڵێت وەزیفەی تایبەت لە تایبەتمەندێتی سەرۆک وەزیرانە، کەواتە بۆچی پێشنیارەکات با هەر خۆی دایبمەزرێنێ خۆی دەسەڵاتی هەیە دایبمەزرێنێ کەواتە

پێشنیاریشی پێ ناوێ، لەبەرئەوە ئەم بابەتە بابەتێکی جیاوازە لە دەسەلآت دەردەچێت، چونکە بە یاسایەک دادەنرێت ئەوە یاسایە دەسەلآتەکان دیاری دەکات، لەبەرئەوەی هەر دەقێک کە تەعاروزی لەگەلّ ئەو یاسایە هەبێت ئەو دەقە وەرناگیرێت جا لەبەرئەوە دەقەکەی ئێمە زۆر زۆر باشە خۆی رابەری بزووتنەوەی کوردی مافی هەیە بەڕێوەبەری گشتی دابمەزرێنێ، مافی هەیە بەڕێوەبەر دابمەزرێنێ، مافی هەیە جێگری سەرۆک دابمەزرێنێ ئەوەش مانع نییە کە سەرۆک وەزیران بۆی نییە خەلّکی بۆ پێشنیار بکات با خەلّکی بۆ دەستنیشان بکات سەرۆکی دیوان بۆی هەیە خەلّکی بۆ دەستنیشان بکات و بچێتە لای بلّێت فلآن کەس بۆ فلآن ئیش باشە و شتێکی زۆر ئاساییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز جەنابی جێگری سەرۆکی حکومەت فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولرەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەلّ لیژنەی یاسا رێککەوتبووین بەو شێوەیە بێت، لارییمان نییە با هەردوو بوار هەبێت لە جیاتی بگوترێت (بناءاً علی اقتراح رئیس الوزراء) با بگوترێت (ولرئیس الوزراء اقتراح الاسماء)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەمە پێشنیارێکی زۆر باشە. تکایە لیژنەی یاسا دەقەکە بخوێننەوە بزانن رای حکومەت لەسەری چی دەبێت؟.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثامنة: یعین نائب الرئیس والمدراء العامون بأمر صادر من قائد الحرکة التحررية الکوردیة ولرئیس مجلس الوزراء اقتراح ذلك وفیما عدًا ذلكً یتم تعیینهم من قبل رئیس الدیوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک شێخ یەحیا فەرموو.

بەڕێز یەحیا عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەسەرئەوەی پێشەوە رێککەوتووین بەلآم ئەو (فیما عدا ذلك یتم تعیینهم من قبل رئیس الدیوان) من ئەوەش بە پێویست دەزانم بگەڕێتەوە بۆ ئەنجومەنی وەزیران، چونکە دیوانی چاودێری دارایی دەزگایەکی حەساسە مەرج نییە هەر سەرۆک و جێگری سەرۆک و بەڕێوەبەرە گشتییەکان رابەری بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردی دایانمەزرێنێ، بەلّکو فەرمانبەرەکانی تریش دەبێت تەنیا سەرۆک دیوان دایانمەزرێنێ، دەبێت ئەو هەلّیانبژێری و پێشکەشی بکات بۆ ئەنجومەنی وەزیران، ئەنجومەنی وزەیرانیش رازی بێت لەسەر دازمەزراندیان، سوپاس.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناسح حـــــەیدەری:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن.

ئێمە ماددە (٨)مان وا لێ کرد ئەگەر برادەران هیچ تێبینییان لەسەری نەبێت.

المادة الثامنة : يعين نائب الرئيس والمدراء العامون بأمرٍ صادر من قائد الحركة التحررية الكوردية ولرئيس مجلس الوزراء اقتراح ذلك اما بقية المٍوظفين فيتم تعيينهم من قبل رئيس الديوان .

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

کاک فرەنسۆ فەرموو.

بەڕێز فـــــرەنســـــۆ تـۆمـــــا هەریری:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن.

من لەگەڵ پێشنیاری یەکەمی خۆمم سەرۆک وەزیران پێشنیار دەکات کە پێشنیاری کرد ئەمە وەکو گوتم ئەمە یارمەتی دانە بۆ ڕێبەری بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد و کە پێشنیاری کرد و دامەزرێنرا ئەوامر لە رابەر وەردەگرێت نەک لە سەرۆک وەزیران ئێمە ئەگەر بڵێین هەول دەدەین گرێی بدەین بەوە، پەیوەندی بە حکومەت نامێنێت ئەو پێشنیاری کەسێک دەکات رابەری بزووتنەوەی کورد دایدەمەزرێنێ کە دایمەزراند سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران پەیوەندی پێوە نییە سەرۆکی بزووتنەوەی کورد ڕێنمایی دەکات راوێژی دەکات ئەو ئیشە دەکات هیچ زیانی تێدانییەو ئەوپەڕی دیموکراتییەتە، نیزامێکی وەکو عێراق وای کردوو ئێمە لێرە دەڵێین شەرمەندەیە چۆن سەرۆک وەزیران پێشنیار بۆ رابەر بکات، من دووپاتی دەکەمەوە کە سەرۆک وەزیران پێشنیاری کرد ئەوەی دامەزرێنرا پەیوەندی بە سەرۆک وەزیران نامێنێت، ڕێنماییەکان و ئیشەکانی هەموو لەلایەن رابەرەوە دەبێت، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

گرفت لە نێوان رابەرو سەرۆک وەزیرانیشدا نییە.

جارێکی تر بیخوێننەوە.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناسح حـــــەیدەری:

المادة الثامنة : يعين نائب الرئيس والمدراء العامون بأمرٍ صادر من قائد الحركة التحررية الكوردية ولرئيس مجلس الوزراء اقتراحهم اما بقية المٍوظفين فيتم تعيينهم من قبل رئيس الديوان .

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

باشە ئەگەر بگوترێت: (بناءاً على اقتراح من رئيس الوزراء) چی تێدایە؟. لەنگیش نابێت و ڕێکوپێکیش دێت.

بەڕێز عەبدولعەزیز تەیب/ وەزیری پەروەردە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

خۆی سەرۆکی دیوان، بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران دەیپاڵێوێت، باشە بۆچی بەڕێوەبەری گشتی نەپاڵێوێ؟، مەسەلەکە زۆر ئاساییە مادام سەرۆک دیوانی پاڵاوت دەتوانرێت بەڕێوەبەری گشتیش بپاڵێوێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

بەرای منیش زۆر ئاسییە دەقەکەش جوانتر دەردەچێت بەشێوەکەی تر پینە دەبێت پینەکەش دیارە و ناگونجێ لەگەڵ یاساکە.

بەوشێوەیەی کە حکومەت پێشنیاری دەکات تکایە بیخوێننەوە.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

المادة الثامنة: يعين نائب الرئيس والمدراء العامون بأمرٍ صادر من قائد الحركة التحررية الكوردية بناءاً على اقتراح رئيس مجلس الوزراء وفيما عدا ذلك فيتم تعيينهم من قبل رئيس الديوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

کاک سامی فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولڕەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

یەک بڕگە مابوو هەر لەم ماددەیەدا (ويطبق في ذلك احكام قانون الخدمة المدنية وقانون الملاك وقانون الموازنة)، هۆی دانانی ئەم بڕگەیە چییە؟ بۆمانی روون بکەنەوە ئەگەر پێویستیش ناکات با نەمێنێت، بەڵام ئەگەر پێویست بەمانی دەکات با بمێنێتەوە، سوپاس.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن.

ئەو بڕگەیە لە کۆتایی ماددەکانی پڕۆژەکە دەڵێت: جميع موظفي الديوان يطبق بحقهم قانون الخدمة المدنية والملاك وقانون موظفي الدولة، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجوومەن:

بەڕێزان ئێستا دوو را هەیە یەکێکیان بە پێشنیاری سەرۆک وەزیران کە ئەوە لە جێی خۆیەتی و ماددەکە لەنگ نابێت و لە یاسای عێراقیشدا ئەنجومەنی وەزیران ئەوە پێشنیار دەکات، ئەوەی تریشیان رای لێژنەی یاسایە ئینجا ئەوەی کە خوێنرایەوە (بناءاً على اقتراح رئيس الوزراء) دەخەمە دەنگدانەوە. تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ئەم دەقە پەسند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە.. زۆر سوپاس.. ئەو بەڕێزانەش کە ئەم دەقە پەسند ناکەن دەستیان بەرز بکەنەوە.. بە زۆربەی دەنگ وەرگیرا.

خۆی لەرووی کردارەوە وا چاکترە سەرۆک وەزیران پێشنیاری دوو ناو سێ ناو دەکات رابەری بزووتنەوەی کورد ئارەزووی خۆیەتی لێی هەڵدەبژێرێت یان رەتی دەکاتەوە ئەوە رەهایە چونکە ئەمرەکە ئەو دەری دەکات.ماددە نۆ بخوێنەوە.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناسح حـــــەیدەری:

المادة التاسعة:ـ

لايجوز اتخاذ التعقيبات القانونية بحق رئيس المجلس فيما يتعلق بتصرفاته الرسمية في اداء مهام الرقابة المالية وفق احكام هذا القانون الا بعد حصول اذن من قائد الحركة التحررية او من رئيس المجلس فيما يتعلق بنائبه والمدراء العامون وبقية موظفي الديوان.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە تێبینییان لەسەر ماددە (٩) هەیە دەستیان بەرز بکەنەوە.

تێبینی نییە؟، کەواتە ئەم ماددەیەش دەخەینە دەنگدانەوە.

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ماددە (٩) پەسند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە.. ئەو بەڕێزانەش کە پەسندی ناکەن تکایە دەستیان بەرز بکەنەوە .. بە گشتی دەنگ ماددە (٩) وەرگیرا.

ماددە (١٠) بخوێنەوە.

بەڕێز شـــــێـــــروان ناسح حـــــەیدەری:

المادة العاشرة:ـ

اولاً:

١- يكون نائب الرئيس بدرجة خاصة.

٢- يشترط فيمن يعين نائباً للرئيس ان تتوفر فيه الشروط التالية:

أ ـ ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

ب ـ حاصلاً على شهادة جامعية اولية في العلوم المالية اوالاقتصادية اوالقانونية وله خدمة وممارسة فعلية في وظيفة ذات علاقة بمهام الرقابة مدة لاتقل عن (١٢سنة)و مدة لاتقل عن (١٠)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الماجستير في احدى العلوم المذكورة و(٧)سنوات لمن كان حاصلاً على شهادة الدكتوراه فيها.

ج ـ ان لايكون محكوماً عليه في جريمة تنتقص من نزاهته او سمعته الوظيفية.

ثانياً: يشترط فيمن يعين مديراً عاماً:

١ـ ان يكون من مواطني الاقليم ومقيماً فيه.

٢ ـ حاصلاً على شهادة جامعية اولية على الاقل في اختصاص ذات علاقة بمهام الرقابة وله خدمة وممارسة فعلية في وظيفة ذات علاقة بنفس المهام مدة لاتقل عن(١٠)سنوات بعد حصوله على شهادة جامعية اولية.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینیان لەسەر ماددەی دەیەم هەیە با دەستیان بەرز بکەنەوە تاکو ناونووسیان بکەین، کاک د. رزگار فەرموو.

بەڕێز د. قـاسم مـحـەمـەد قـاسم:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

پرسیارێکم لە لێژنەی یاسایی هەیە، (او القانونیه) ئەو القانونیه بۆ؟بابەتی یاسایی یە ،لائحەی دارایی و محاسبە بڕوا ناکەم کە اختصاصی تێدا هەبێ، زانستی دارایی و ئابووری گرفتێک نییە، بەڵام بابەتی یاسایی تایبەتە بە یاسا ، بەڵام ژمێریاری و لائحەی دارایی و بوودجە بڕوا ناکەم ئەو تایبەتمەندیەی هەبێ ، لەبەر ئەوە ئەگەر برادەران بۆمان روون بکەنەوە کە ئەوە (او القانونیه) بۆ لە وێ بێت؟ واتا تەنها دەرچووی یاسا بێت، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

کاک بورهان جاف فەرموو.

بەڕێز بـورهـان عـەلـی جـاف:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

وەکو تێبینی دەکەم حەقە جیاوازیەکە هەبێ لە نێوان سەرۆکی دیوان و جێگرەکەی، لێرە هاتووە دەڵێ ١٢ ساڵ بۆ بڕوانامەی ئەوەلی زانکۆی و ٨ ساڵ ئەگەر ماستەری هەبێ و ٧ ساڵیش ئەگەر دکتۆرا، ئەگەر بکرێتە ١٠ بۆ بەکالوریوس و ٨ ساڵ بۆ ماستەر و ٥ ساڵیش بۆ دکتۆرا، باشترە واتا جیاوازیەک هەبێ لەگەڵ سەرۆکی دیواندا،سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

لێژنەی یاسایی وەڵامتان هەیە ؟.

بەڕێز کـاکـەرەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

ئەوەی کاک د. رزگار فەرمووی، خۆی پڕۆژەکە لە ئەنجومەنی وەزیران هاتووە، دوایی مەرج نییە ئەو سێ علومەی تێدا بێت ، پیاو هەیە دەرچوی کارگێری و ئابووریە بەشی ژمێریاری یان بەشی کارگێریە یان دەرچووی یاسایە، ئەو سێ اختصاصە موئەهەلن کاتێ ئەو خزمەتانەی هەبێ دەتوانێ ئەرکەکانی سەرۆکی دیوان وەرگرێ،بۆیە مەرج نییە هەرسێکی تێدا بێت تەنها یەکێکی تێدا بێت دەبێ،سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جـەمـیـل عـەبـدی سـنـدی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

وەکو تەواوکردنێکی قسەکانی بەڕێز کاکە رەش،کە چۆن مەرجی سەرۆک و جێگرەکەی وەکو یەکە

لە پرۆژەکەدا لەبەر ئەوەی دەبێ توانای سەرۆک زۆر بێت کاتێ سەرۆک ئامادە نەبێ ئەوجا نەساخ بێت یان اجازە بێت یان بە ئەرکێکی رەسمی بڕوا دەبێ جێگرەکەی لە جێگای بێت، بۆیە دەبێ جێگر و سەرۆک بە هەمان توانا بن ، بۆیە ئێمە لەگەڵ لێژنەی یاسا لەسەر ئەوە کۆکبوین، ئێمە پشگیری دەقەکە دەکەین، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سەبارەت بە یاساییەوەش من وای بۆ دەچم کە دەرچوانی یاسا زۆریان لە زۆر شوێناندا کاری راوێژکاری ئابووریش دەکەن، یان کاری وەکالات دەکەن واتا پەیوەندیەکی نزیکیان هەیە لەگەڵ بابەتی دارایی دا ، گفتوگۆی ئەم ماددەیەش وابزانم بەکۆتا هات، کاک محەمەد فەرموو.

بەڕێز محەمەد حەسەن باڵەتە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەرچوانی یاسا زانیاری دارایی هەیە، لە کۆلیژ دەی خوێنن ، ئێمە دوو ساڵ زانیاری دارایی خوێندەوە ،بەڵام دوای دەرچون مارەسەی یاسا زیاتر دەکەین واتا دەرچوی یاسا دەتوانێ بچێ لە کۆمپانیایەک کار بکات وەکو ژمێریار، واتا پەیوەندیەک هەیە لە نێوان حسابات ویاسا ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

داوا لەو بەڕێزانەی کە ماددەی «١٠»وەکو خوێندرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە.. سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟ بە زۆرینەی دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الحادية عشر

يتفرغ رئيس الديوان ونائبه والمدراء العامون والقائمون بالرقابة والتدقيق بواجبات وظائفهم وليس لهم ممارسة اية مهنة اخرى او عمل آخر ولو كان خارج اوقات الدوام الرسمي عدا مؤلفاته وإلقاء المحاضرات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هیچ تێبینی لەسەر ماددەی یازدە هەیە؟ کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەکەین، بەڵام لەوانەیە وشەی (نشر) لە چاپ دەرنەچوبێت (عدا مؤلفاته وإلقاء المحاضرات) وەکو گوتم ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەکەین بەڵام لە دێڕی کۆتایی وشەی نشر لەچاپ دەرنەچووە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تێبینی تر هەیە؟ کاک د. رزگار فەرموو.

بەڕێز د. قاسم محەمەد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر بۆ زیاتر تەئکید (ولایجوز ان یشتري شيء من اموال الاقلیم او یأجرها) ئەو دەستەواژە زیاد بکرێ هەر تەئکیدە چی ترنا ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسایی وەلامتان هەیە ؟.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕێنمایی هەیە سەبارەت بە هەموو فەرمانبەران ، بەشێوەیەکی گشتی فەرمانبەران بۆ کڕینی مولکی دەولەت، لەو شوێنانەی کە کاریان لێکردوە نابێ شتی لێ بکرن،معقول نییە بەجارێ دەست بەستراوی کەین ، هەر ئەوەندە ماوە د. رزگار بلێ حەبسی کەن، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ناشمانەوێ یاساکە وا لێبکەین کەس بەو مەنسەبە رازی نەبێ.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دوایی بابەتەکە بە مزایەدەیە، یاسایەکی تایبەت هەیە مولکی دەولەت بە مزایەدە دەفرۆشرێ وەکو هەر کەسێکی تر بۆی هەیە بەشداری بکات، ئەوە ئەگەر لە غەیری دائیرە بوو بەلام ئەگەر لە هەمان دائیرە بوو ئەوە بۆی نییە بەشداری بکات ، لەبەر ئەوەی یاسا مەنعی دەکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک محەمەد حەسەن فەرموو.

بەڕێز محەمەد حەسەن باڵەتە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یاسایەکمان هەیە بە ناوی یاسای کڕین و بەکرێ دانی مولکی دەولەت، وابزانم ژمارە «۳۲»یە وەکو کاکەرەش فەرموی فەرمانبەر ناتوانێ بەشداری لە کڕین و فرۆشتنی مولکی دەولەت بکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ماددەی ۱۱ جارێکی تر بخوێنەوە تاکو بیخەینە دەنگ دانەوە.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الحادية عشرة

يتفرغ رئيس الديوان ونائبه والمدراء العامون والقائمون بالرقابة والتدقيق بواجبات وظائفهم وليس لهم ممارسة اية مهنة اخرى او عمل آخر ولو كان خارج اوقات الدوام الرسمي عدا مؤلفاته وإلقاء المحاضرات.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ مادەی یازدە پەسەند دەکات بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە ؟ کێ پەسەندی ناکات؟ بە تێکرای دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثانية عشرة:

لرئيس الديوان استحداث او الغاء مديريات او اقسام او شعب ضمن تشكيلات الديوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەس تێبینی لەسەر ئەم مادەیە هەیە؟ نییە ؟ ئەو مادەیەش دەخەینە دەنگ دانەوە کێ ئەو مادەیە پەسەند دەکات؟ کێ پەسەندی ناکات؟ بە تێکڕای دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثالثة عشرة:

تخضع للرقابة المالية و سلطتها:

١ـ كل دائرة من دوائر الاقليم تتصرف بالاموال العامة جباية او انفاقاً او تخطيطاً او صيرفة او تجارة او انتاج اعيان او انتاج خدمات.

٢ـ النقابات والاتحادات و الجمعيات والهيئات والمنظمات الجماهيرية واية جهة اخرى ذات نفع العام.

٣ـ لقائد الحركة التحررية اخضاع اية جهة اخرى لم يرد ذكرها في هذه المادة لرقابة الديوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبەر ئەوەی ئەو حزبانەی مۆڵەتی یاساییان هەیە یارمەتی لە حکومەتی هەرێم وەر دەگرن،لێژنەکەمان وای بەباش دەزانێ کە ئەو چاودێرییە داراییە ئەو حزبانەش بگرێتەوە،(الاحزاب بما تتعلق بالمنح الحكومية و المساعدات)ئەو یارمەتیەی کە حکومەت دەداتە وان لە ژێر چاودێری دابێ کە چی لێ دەکەن چ لێ ناکەن،لە پێشنیارەکانی ئێمەدا هاتبوو بەڵام نازانم کە لە بیر لێژنەی یاسا چووە یان چۆن؟ لە پاش برگەی دووەم بکرێتە برگەی سێ(الاحزاب بما تتعلق بالمنح الحكومية و المساعدات) راستە لە ئەصلی پرۆژەکەدا نەبوو بەڵام لە پێشنیاری لێژنەی داراییدا هاتبوو، لەپاش سێیەم ببێتە برگەی چوارەم، سوپاس .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هیچ تێبینی هەیە؟ جەنابی جێگری سەرۆک وەزیران فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولڕەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

من پێم وایە هەر لایەنێک کە هەڵسوکەوت لەگەڵ مولکی گشتی دەکات ڕەقابەی مالی دەی گرێتەوە، وابزانم لە هەموو دنیادا بەو شێوەیەیە، مادام امواڵی گشتییە، هەموو امواڵیکی گشتی هەر لایەنێک بێت تەسەروفی پێ بکات دەچێتە ژێر رکێفی ڕەقابەی دارایی، لەوانەیە ئێمە بتوانین لە یەک رستەدا چاری بکەین (تخضع للرقابة المالية و سلطتها : ١ـ كل دائرة من دوائر الاقليم) ئەوەی دوائری حکومەتە (او اية جهة اخرى تتصرف بالاموال العامة جباية او انفاقاً او تخطيطاً او صيرفة او) وابزانم دوائری دەوڵەت نییە کە چاودێری دارایی نەی گرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

کاک محەمەد حەسەن فەرموو.

بەڕێز مـحـەمـەد حـەسـەن باڵـەتە:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

بڕگەی سێیەمی ماددەکە چارەسەری ئەوەی کردووە(٣ـ لقائد الحركة التحررية اخضاع اية جهة اخرى لم يرد ذكرها في هذه المادة لرقابة الديوان.)هەر لایەنێکی تر وەکو جەنابی کاک سامی فەرمووی ئەگەر لە دەقەکەش نەهات بێ ئەوە لەو بڕگەیە دای ناوە جا حزب بێت یان هەر لایەنێکی تر بێت ئەوە چاودێری دارایی دەی گرێتەوە، بڕگەی سێ چارەسەری هەمووی کردووە ، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

کاک فرەنسۆ فەرموو.

بەڕێز فـرەنسـۆ تـۆمـا هـەریری:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

من پێم وایە پێشنیارەکەی کاک سامی مەعقول تر بۆ ئێمە احراجی سەرکردەی بزافی رزگاریخوازی کورد بکەین تاکو بڵێ حزبەکانی تێدا بێت یان پەرلەمانی تێدا بێت یان فلانی تێدا بێت ، شتەکە بە یاسا دەر بچێ باشترە ، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

واتا ئەگەر وای لێ بکەین (تخضع للرقابة المالية و سلطتها : ١ـ كل دائرة من دوائر الاقليم)و اية جهة اخرى تتصرف بالاموال العامة جباية او انفاقاً او تخطيطاً او صيرفة او ...) کاک د. ئیدریس فەرموو.

بەڕێز د. ئـیـدریس هـادی سـاڵـح:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

سەبارەت بە بریاری «٩٨٦» کە پارەکی زۆرە و هی ئەو میللەتەیە و خەرج دەکرێ،لەلایەن

رێکخراوەکانی نەتەوە یەکگرتوەکان تاکو ئێستا نادیارە و رووننیەک لە حساباتیاندا نییە بەو پێیەیە کە زۆر جار لەگەڵیاندا دانیشتینەو ئاگادارین، حەقە بڕگەیەک هەبێ کە ئەوانیش بگرێتەوە، چاودێریەکیان لەسەر بێت لەبەر ئەوەی بڕێکی زۆرە، لەوانەیە هەندێک ئەوە بە مەنطق نەزانن. با بۆخۆمان تێبدا بێت، ئەوە پێشنیارێکە دەیکەم، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

خۆت جوابی خۆت دایەوە. کاکە ڕەش فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەوەی جەنابی جێگری سەرۆک وەزیران فەرمووی مانع نییە لە بڕگەی یەکەم زیادی کەین، بەڵام دەبێ بڕگەی دووەم بمێنێ،دەتوانین استغنا لە بڕگەی سێیەم بکەین لەبەر ئەوەی سەندیکاکان و اتحادات تەسەروف بە ئەموالی گشتی ناکەن ،دەبێ ئەوە بمێنێت هی ئەوانە ئەموالی خاصەیە گشتی نییە، ئەو کاتە بڕگەی سێیەم پێویست ناکات، هەر سێ بڕگە بخوێنەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بشمێنێ چ نییە لەبەر ئەوەی کە ئەوە هەبوو قائد خۆی بە کاری ناهێنێ.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

المادة الثالثة عشرة :

تخضع للرقابة المالية و سلطتها :

١ـ كل دائرة من دوائر حكومة الاقليم او اية جهة اخرى تتصرف بالاموال العامة جباية او انفاقاً او تخطيطاً او صيرفة او تجارة او انتاج اعيان او انتاج خدمات.

٢ـ النقابات والاتحادات و الجمعيات والهيئات والمنظمات الجماهيرية واية جهة اخرى ذات نفع العام.

٣ـ لقائد الحركة التحررية اخضاع اية جهة اخرى لم يرد ذكرها في هذه المادة لرقابة الديوان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی کە ماددەی سێزدە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە. کێ پەسەندی ناکات؟ بە تێکرای دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

«مهام الديوان»

المادة الرابعة عشرة:

اولا : يقوم الديوان بمهام الرقابة وتدقيق حسابات الجهات الخاضعة للرقابة المالية والتأكد من سلامة تطبيق القوانين والانظمة و التعليمات وفقاً للقواعد والاصول والمعايير المعتمدة والطرق والوسائل المتعارف عليها وله :

١ـ فحص و تدقيق معاملات الانفاق العام بما فيها الرواتب والمخصصات والمكافئات للتأكد من سلامتها .
٢ـ التأكد من عدم تجاوز الاعتمادات المرصدة لها في الميزانية .
٣ـ التاكد من استخدام الاموال العامة للاغراض التي خصصت لها وعدم حصول هدر او تبذير او سوء تصرف فيها وتقييم مردوداتها .

ثانياً :

فحص و تدقيق معاملات التخمين و تحقيق و جباية الموارد العامة للتأكد من صحة الاجراءات المعتمدة و سلامة تطبيقها .

ثالثاً :

تقديم العون الفني في المجالات الحسابية والرقابية و ما يتعلق بها من امور ادارية و تنظيمية و المساهمة في وضع و تطوير القواعد والاصول المعايير المحاسبية والرقابية .

رابعاً :

تنظيم دورات دراسية تطبيقية للموظفين و غيرهم وللمجلس منح الملتحقين بها المخصصات بموجب القوانين المرعية .

خامساً :

ابداء الرأي في الجداول والبيانات و التقارير المتعلقة بنتائج الاعمال و النشاطات و الاوضاع المالية للجهات الخاضعة للرقابة و بيان مدى تنظيمه وفق القوانين و القواعد والاصول الحسابية المعتمدة و مدى تطابقها مع حقيقة المركز المالي و نتائج النشاطات المذكورة .

سادساً :

يقوم الديوان بتقديم تقرير (نصف سنوي)الى قائد الحركة التحررية و رئيس المجلس الوطني و رئيس مجلس الوزراء يتضمن اراءه عن الاوضاع المالية والادارية و الاقتصادية في مجال الرقابة المالية في الاقليم والمهام التي قام بتأديتها .

سابعاً :

للديوان حق الاطلاع على الوثائق والاضابير والمعاملات و الاوراق ذات العلاقة بمهام الرقابة المالية العادية و السرية ويستثنى منها ما يقرره قائد الحركة التحررية استثنائها بناءً على اقتراح رئيس الوزراء

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک جەمیل فەرموو .

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەکەین تەنها سێیەم لە شوێنی (تقديم العون الفني في المجالات الحسابية

والرقـابيـة) ببيّته (فى المجالات الماليه) لەبەر ئەوەی مالیه گشت گیر تره له حسابی، مالیه حسابی و وردکاریش دەگرێتەوه، تەنها ئەو پێشنیارەمان هەیه ، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

لێژنەی یاسا فەرموون.

بەڕێز کـاکـەڕەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

ئێمه لارمان نییه ئەگەرحکومەت رازی بێت، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

کاک د. رزگار فەرموو.

بەڕێز د. قـــاسم مـــحـــەمـــەد قـــاسم:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

من تێبینم لەسەر ماددەکه نییه تەنها له بڕگەی(١) زیادەیەکم هەیه(١ـ فحص و تدقیق معاملات الانفاق العام بما فیها الرواتب والمخصصات والمکافئات) لێرە اعانات زیاد بکرێ، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

کاک د.رزگار تکایه قسەکەت دووباره بکەرەوه.

بەڕێز د. قـــاسم مـــحـــەمـــەد قـــاسم:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

له بڕگەی یەکـەم زیادەیەکم هەیه(١ـ فحص و تدقیق معاملات الانفاق العام بما فیها الرواتب والمخصصات والمکافئات) لێرە اعانات زیاد بکرێ، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

کاک جەمیل فەرموو.

بـەریز جـــــەمـــــیـل عـــــەبدی سندی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن.

ئەوه سێ بڕگەیه نەک تەنها یەک بڕگه له بڕگه سێ دەڵێ (التاکد من استخدام الاموال العامة للاغراض التي خصصت لها) واتا گەر منحەیه یان اعانەیه ئەوانه هەموویان بڕگەی سێیەم دەیان گرێتەوه، پێویست ناکات وشەی بچکۆڵه له یاسادا بنوسرێ، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــومـــــــەن:

لێژنەی یاسا تێبینیتان ماوه؟ نییه، ئەنجومەنی وەزیران تێبینیان هەیه؟ نییه؟ کێ ماددەی چوارده پەسەند دەکات بەو شێوەیەی خوێندرایەوه؟ کێ پەسەندی ناکات ؟ به تێکرای دەنگ پەسەندکرا.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیدەری:

المادة الخامسة عشرة:

لقائد الحرکة التحررية ان يستثني من حکم المادة (١٤)من هذا القانون کل او بعض القضايا او الوثائق السرية التي يراها ضرورياً او ما تقتضيه مصلحة الامن القومي.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

مادەی پازدەش دەخەینە دەنگدانەوە کێ مادەی پازدە پەسەند دەکات؟ کێ پەسەندی ناکات؟بە تێکڕای دەنگ پەسەند کرا.

بەڕێز شـێـروان ناسح حـەیدەری:

«اختصاصات وصلاحيات المجلس»

المادة السادسة عشرة:

اولا : للمجلس منح موظفي الديوان المخصصات التالية.

١ـ مخصصات الرقابة لاتتجاوز (٢٥٠٪) من رواتب الموظف

٢ـ مخصصات نقل و مخاطر ومهام خاصة لاتتجاوز (١٥٠) من راتب الموظف.

٣ـ منح قدم لاتتجاوز (سنة واحدة) من كل درجة لاغراض العلاوة و الترفيع لموظفي الديوان ممن يتميزون بكفاءة عالية او يبذلون جهدا استثنائيا يقرها المجلس لهذا الغرض

ثانياً : اقرار خطط وأسس العمل في الديوان واساليب تنفيذها.

ثالثاً : تحديد نطاق عمل مديريات ودوائر الديوان وقواعد تنظيمها.

رابعاً : اعداد مشروع الموازنة السنوية للديوان ومناقشتها مع وزارة المالية والاقتصاد لادخالها ضمن الموازنة العامة للاقليم.

خامساً : دراسة التقارير والمواضيع التي تعرض عليه من قبل قائد الحركة التحررية ورئيس المجلس الوطني ورئيس مجلس الوزراء ورئيس الديوان واتخاذ القرارات والتوصيات والاجراءات اللازمة بشأنها

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

لێژنەی یاسا فەرموون.

بەڕێز کـاکـەڕەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

ئێمە وەکو لێژنەی یاسا دەست کاری مخصصاتەکەمان کردووە لە پرۆژەی حکومەت هاتبوو ١٠٠٪ ئەوەی تریش ٥٠٪ ، فەرمانبەرەکان خۆیان ئێستا ١٠٠٪ یان هەیە بۆیە معقول نییە وەکو خۆی بمێنێتەوە، لەبەر ئەوە گوتمان (لا تتجاوز ٢٥٠) ، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

پێش ئەوەی جەنابی جێگری سەرۆک قسە بکات من پرسیارێکم هەیە ، خالی دووەم(مخصصات نقل و مخاطر ومهام خاصة لاتتجاوز) چەند؟.

بەڕێز کـاکـەڕەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

«١٥٠» دینار، سوپاس.

بەڕێز ســـــــەرۆکی ئەنجـــــــومـــــــەن:

بۆ ١٥٠ دینار؟ ئەوە سێ دەرمالّەیە.

بەڕێز کـــاکـــەڕەش مـــحـــەمـــەد نەقـــشـــبـــەندی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

ئەوە هەر یەکیانە، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن:

دەڵێ ای منها واتا سێ دەرمالّەیە، ئەگەر هەر سێکی بدەن ١٥٠ دیناره. کاک جەمیل فەرموو.

بـەڕێز جـــــەمـــــیـل عـــــەبـدی سـنـدی:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

راستە ئێمە دەمانەوێ زۆر شت بۆ فەرمانبەر بێتە دی، بەڵام گەلێک زیادە نووسراوە ٢٥٠دینار زۆر زۆرە لە جـیـاتی ئەو ٢٥٠ بـا ١٥٠ بێت ، وشـەی (ای منهـا)لابدرێ ١٠٠دینار بێت یان ١٥٠دینار بێت واتا نابێت لە کۆی هەردووکیان لە ٣٠٠دینار ڕەت بکات ،ڕێنمایی دارایی هەیە ئەوە زۆر زۆرەکات، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن:

مادام پارەیە بابزانین ڕای حکومەت چییە؟ جەنابی جێگری سەرۆک وەزیران فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولڕەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن.

ئێمە ڕازین لەسەر ئەو زیادەی کە لێژنەی یاسایی کردوویەتی،لەبەر ئەوەی ئەوانە دەزگایەکی گرنگن ، ڕاستەو خۆ ڕەبتی مەسائلی دارایین ، بەشێوەیەکی گشتیش ئیمە حەز دەکەین بە هەر شێوەیەک و لەهەر شوێنێ بێت مووچەی فەرمانبەران زیاد بکرێ، لەگەڵ ئەو هەموارەی کاک جەمیل (ای منها) نەمێنێ هەمووی دەبێ کۆی لە ١٥٠ تێنەپەڕێ، ڕازین، سوپاس.

بـەڕێز ســـــــەرۆکی ئـەنجـــــــومـــــــەن:

تکایە جارێکی تر بخوێندرێتەوە.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیـدەری:

«اختصاصات وصلاحيات المجلس»

المادة السادسة عشرة:

اولا : للمجلس منح موظفي الديوان المخصصات التالية.

١ـ مخصصات الرقابة لاتتجاوز (٢٥٠٪) من رواتب الموظف.

٢ـ مخصصات نقل و مخاطر ومهام خاصة لاتتجاوز (١٥٠٪) من راتب الموظف.

٣ـ منح قدم لاتتجاوز (سنة واحدة) من كل درجة لاغراض العلاوة و الترفيع لموظفي الديوان ممن يتميزون بكفاءة عالية او يبذلون جهدا استثنائيا يقرها المجلس لهذا الغرض

ثانياً: اقرار خطط وأسس العمل في الديوان واساليب تنفيذها.
ثالثاً: تحديد نطاق عمل مديريات ودوائر الديوان وقواعد تنظيمها.
رابعاً: اعداد مشروع الموازنة السنوية للديوان ومناقشتها مع وزارة المالية والاقتصاد لادخالها ضمن الموازنة العامة للاقليم.
خامساً: دراسة التقارير والمواضيع التي تعرض عليه من قبل قائد الحركة التحررية ورئيس المجلس الوطني ورئيس مجلس الوزراء ورئيس الديوان واتخاذ القرارات والتوصيات والاجراءات اللازمة بشأنها.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کێ مادەی «١٦» پەسەند دەکات بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە؟..سوپاس.. کێ پەسندی ناکات؟.. کەواتە بە گشتی دەنگ مادەی «١٦» بە هەموار کردنەوە پەسەند کرا، سوپاستان دەکەین.. مادەی «١٧» فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

«صلاحيات الرئيس»

المادة السابعة عشرة:

للرئيس الصلاحيات التالية فيما لا يتعارض مع المادة(١٥) من هذا القانون:
اولاً: للرئيس دعوة اية جهة خاضعة للرقابة المالية لحضور اجتماعات المجلس من الامور المتعلقة بها.
ثانياً: للرئيس عند الاقتضاء وعلى الوجه الذي يقرره اشراك موظفي الاقليم والخبراء والاختصاصيين وذوي الكفاءات في اعمال الرقابة او اشراكهم في اجتماعات المجلس دون ان يكون لهم حق التصويت لقاء مكافآت خاصة.
ثالثاً: للرئيس او المجلس ان يأمر باجراء التفتيش والتدقيق في القضايا والامور المالية في اي وقت يرى مهمة الرقابة تقتضي ذلك.
رابعاً: للرئيس ان يطلب من الوزير المختص او جهة غير مرتبطة بوزارة مايلي:
١ـ احالة الموظف المخالف الى لجنة الانضباط المختصة او فرض العقوبات المناسبة التي تدخل ضمن صلاحياته.
٢ـ تضمين الموظف المخالف الاضرار التي تكبدتها الدائرة بسبب مخالفته وذلك في القضايا التي ينتهي التحقيق فيها.
٣ـ اقامة الدعاوي المتعلقة بالمخالفات المالية ومتابعتها لدى المحاكم المختصة على ان يقوم الديوان بتزويد الجهات المعنية بما لديه من معلومات وأدلة عن تلك المخالفات.
٤ـ احالة قضايا الجرائم المالية المكتشفة الى رئاسة الادعاء العام في الاقليم لتحريك الدعوى العامة بشأنها.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

هیچ تێبینییەک هەیە لەسەر ماددەی «١٧» ؟،کاک د.ناسح فەرموو.

بەڕێز د.نـاسـح غـــــەفـــــور رەمـــــەزان:

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن.

ئەوەی لەم ماددەیەدا هاتووە دەسەلاتی سەرۆکە، بەڵام لە بڕگەی «٣»دا هاتووە دەڵێت:«للرئيس او المجلس ان يأمر باجراء التفتيش» ، بە رای من «المجلس» لێرەدا زیادە، چونکە ئەمـانەی کە باس کران هەمـووی دەسەلاتی سەرۆکە، تەنها لە بڕگە«٣»دا نەبێت کە باسی «مـجلس» کراوە، سوپاس.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

سوپاس، خۆی هەق وایە ئەم کارە کە لە بڕگە «٣»دا باسی لێوە کراوە لە دەسەلاتی ئەنجومەنیش بێت، چونکە لەوانەیە ســەرۆک بە تەنهـــا رازی نەبێت، جـــا بۆیە دەبێت ئەو دەســـەلاتە بە ئەنجـومەنیش ببەخشرێت، ئەو بڕگەیە لە جێگای خۆیەتی. تێبینیی تر نیـیـە؟ مـاددەی «١٧» ئەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «١٧» دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟..کەواتە بە گشتی دەنگ ماددەی «١٧» پەسەند کرا، سوپاستان دەکەین، دێینە سەر ماددەی «١٨» فەرموو.

بەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیدەری:

المادة الثامنة عشرة:

اذا وقع خلاف بين الديوان واحدى الجهات الخاضعة للرقابة ولم يتم حسمها بينهما مباشرة فلرئيس الديوان عرض تفاصيل الموضوع على قائد الحركة التحررية ويكون قراره باتاً.

بەڕێز ســـــەرۆکی ئەنجـــــومـــــەن:

هیچ تێبـــینیی هەیە؟ نیـــیـــە؟، کێ لەگـــەڵ مـــاددەی «١٨»دایە بەو شـــێـــوەیەی کـــە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ کەواتە بە گشـتی دەنگ پەسەند کرا، سـوپاسـتـان دەکەین، فەرموو ماددەی «١٩» بخوێنەرەوە.

بەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیدەری:

المادة التاسعة عشرة:

تعتبر مخالفة لاغراض هذا القانون الاصول والتصرفات التالية:

١- عدم الالتزام بالقوانين والانظمة والتعليمات والبيانات المالية.

٢- الاهمال او التقصير الذي يؤدي الى هدر الاموال العامة او زيادة الكلفة او الانفاق او الضياع او الاتلاف.

٣- الامتناع عن الرد على رسائل الديوان او عدم الاستجابة لملاحظات او تأخير الاجابة دون مبرر ضمن المدة التي يحددها الديوان.

٤ـ التستر على المخالفات الواقعة او تأخير إشعار الديوان بها .
٥ـ عدم ممارسة الصلاحيات القانونية والادارية لوقف التمادي في الاجراءات المخالفة او ردع المخالفين.
٦ـ عدم تنفيذ القرارات والتعليمات الصادرة من سلطة الرقابة بمقتضى احكام هذا القانون.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

هیچ تێبینییەک لەسەر ماددەی«١٩»هەیە؟، لە بڕگەی «٣» دا نووسراوە «ملاحظات» بیکەن بە «ملاحظاتە» ، ماددەی «١٩» ئەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «١٩»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟.. بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٢٠» تکایە بخوێننەوە.

بەڕێز شـێـروان نـاسـح حـەیدەری:

(الاحكام الختامية)

المادة العشرون:

يخضع موظفوا الديوان لقانون الخدمة المدنية وقانون الملاك وقانون انضباط موظفي الدولة فيما يتعلق بنقلهم او تعيينهم وترفيعهم بما لايتعارض واحكام هذا القانون.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

هیچ تێبینیی لەسەر ماددەی«٢٠» هەیە؟،نییە؟، کەواتە دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٢٠»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ کەواتە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٢١» فەرموو.

بەڕێز شـێـروان نـاسـح حـەیدەری:

المادة الحادية والعشرون:

تحدد واجبات واختصاصات دوائر الديوان بنظام.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

تێبینیی لەسەر ماددەی «٢١»یش نییە، ئەیخەمە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٢١»دایە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ کەواتە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، سوپاستان دەکەین، دێینە سەر ماددەی «٢٢» فەرموو.

بەڕێز شـێـروان نـاسـح حـەیدەری:

المادة الثانية و العشرون:ـ

للرئيس بموافقة المجلس اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

هیچ تێبینییەک لەسەر ماددەی «٢٢» هەیە؟، نییە، دەیخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ ماددەی «٢٢»دایە؟ ..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟.. کەواتە بە گشتی دەنگ ماددەی «٢٢» پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٢٣» ، فەرموو.

بەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیـدەری:

المادة الثالثة و العشرون:ـ

لايعمل بأي نص يتعارض واحكام هذا القانون.

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن:

کێ لەگەڵ ماددەی «٢٣»دایە بەو شێوەی کە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟..کەواتە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٢٤» بخوێننەوە تکایە.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیـدەری:

المادة الرابعة و العشرون:ـ

على مجلس الوزراء تنفيذ احكام هذا القانون.

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن:

تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کەوا ماددەی «٢٤» پەسەند دەکەن دەستیان بەرز کەنەوە؟..سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟ کەواتە بە گشتی دەنگ پەسەند کرا، دێینە سەر ماددەی «٢٥»، فەرموو.

بـەڕێز شـــــێـــــروان نـاسـح حـــــەیـدەری:

المادة الخامسة و العشرون:ـ

ينفذ هذا القانون من تأريخ نشره في جريدة وقائع كوردستان.

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن:

کێ لەگەڵ ماددەی «٢٥»دایە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە؟.. سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟ کەواتە بە گشتی دەنگ ماددەی «٢٥» وەرگیرا، سوپاستان دەکەین، ئێستا یاساکە هەمووی دەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ پەسند کردنی یاسای دیوانی رەقابەی مالی هەرێمی کوردستاندایە دەستی بەرز کاتەوە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟..کەواتە بە گشتی دەنگ یاساکە پەسەند کرا، سوپاستان دەکەین، بەڕێز جەنابی جێگری سەرۆکی حکومەت فەرموو.

بەڕێز سامی عەبدولڕەحمان/ جێگری سەرۆک وەزیران:

بـەڕێز ســـــــەرۆکـی ئـەنجـــــومـــــــەن.

بەناوی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان و ئەنجومەنی وەزیران زۆر سوپاستان دەکەین، سوپاسی سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی دەکەین، سوپاسی لیژنەی یاسا و لیژنەی دارایی دەکەین و، سوپاسی گشت ئەندامانی پەرلەمان دەکەین، سوپاستان دەکەین بە پەسەند کردنی ئەو دوو یاسا گرنگە، یاسای ئیستحداث کردنی وەزارەتی مافی مرۆڤ، کە بێگومان هیچ میللەتێک لە دونیادا نییە وەک خەڵکی کوردستان مافی پێشێل کرابێ، بۆیە ئێمە دەبێت پێش هەموو خەڵکی بەرگری لە مافی مرۆڤ بکەین و، دەزگاکانی پێویست دامەزرێنین بۆ ئەوەی بتوانن ئەو مافە ڕاگرن، هەروەها مەسەلەی مافی مرۆڤ دەگونجێ لەگەڵ ڕووحی سەردەم و، دامەزراندی ئەم وەزارەتە دەگونجێ لەگەڵ ئەو ڕووحییەتە، یاسای دووەمیش کە یاسای چاودێری مالییە، کە

پێگومان روکنێکی گرنگی هەموو حکومەتێکی سەردەمە و، ئەگەر دارایی سەلامەت بێت، ئەوە حکومەتیش سەلامەتە و کۆمەڵیش سەلامەتە، زۆر سوپاستان دەکەین، لەگەڵ ڕێز و تەقدیرماندا.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ڕێگام بدەن بە ناوی هەموو تانەوە سوپاسی بەڕێز جێگری سەرۆکی حکومەت و، برا وەزیرەکان بکەم بۆ ئامادە بوونیان لەم دانیشتنەماندا، هەروەها پیرۆزباییشیان لێ بکەم بە دەرچوونی ئەم دوو یاسا گرنگە، کە دەسکەوتی پەرلەمان و حکومەتی کوردستانن، لێرەدا بە پێویستی دەزانم کەوا سوپاسی ئەنجومەنی وەزیران بکەم بۆ هاتنە پێشەوەو هاوکاری تەواویان لەگەڵ لیژنەکانی پەرلەماندا و،بە یاری خوا سەرکەوتوو دەبن و زۆر سوپاس، بۆ دانیشتنی داهاتوومان ئاگادارتان دەکەینەوە.

فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵڵا
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق

بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلەوە
ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق
ژمارەی بڕیار : ٣٠
مێژووی بڕیاری :٢٠٠٠/١٢/٧

«بڕیار»

پشت بە حوکمەکانی بڕگە (١)ی مادەی (٥٦)و مادەی (٥٣) لە یاسای ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی (١٩٩٢)و لەسەر داواکاریی ژمارەی یاسایی ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانی و ئەو یاساکارییەش کە ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق لە دانیشتنی ژمارە(٢٠)ی رۆژی (٢٠٠٠/١٢/٦)یدا کردوویەتی بڕیاری دەرهێنانی ئەم یاسایەمان دا :

یاسای ژمارە (١٤)ی ساڵی (٢٠٠٠)
یاسای دیوانی ریقابەی دارایی هەرێمی کوردستانی عێراق

ماددەی یەکەم:
مەبەست لەم دەستوازانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە:
١ـ هەرێم: هەرێمی کوردستانی عێراق.
٢ـ دیوان: دیوانی ریقابەی دارایی هەرێم.
٣ـ ئەنجومەن :ئەنجومەنی ریقابەی دارایی هەرێم.
٤ـ سەرۆک: سەرۆکی دیوانی ریقابەی دارایی هەرێم.
٥ـ دەسەڵاتی ریقابە: ئەنجومەن و سەرۆکی ئەنجومەنە، یان هەر فرمانبەرێکی دیوانە کە یەکێ لەو دوانە (اختصاص) یێکی دارایی پێ دابێ.
ماددەی دووەم:
دەسەڵاتداریی بۆ ریقابەی دارایی لە هەرێمدا بەناوی (دیوانی ریقابەی دارایی هەرێمی کوردستانی عێراق)دادەمەزرێ، کە شەخسییەتی مەعنەوی و سەربەخۆیی دارایی و ئیداری خۆی هەبێ و، بۆیشی هەموو رەفتارێکی یاسایی بۆ وە ئاکام گەیاندنی ئەرکی سەرشانی خۆی پیادە بکات. نوێنەری ئەم دەسەڵاتداریە سەرۆکەکەیەتی، یان ئەو کەسەیە کە سەرۆک ئەو دەسەڵاتەی پێ دەدا.
ماددەی سێیەم:
دیوان بە ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازانەی کوردەوە پێوەندە.
ماددەی چوارەم:
سەرۆکی دیوان لەسەر پێشنیاری سەرەک وەزیران و رەزامەندیی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، بەفەرمانێکی ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازانەی کورد دادەمەزرێ. سەرۆکی دیوان پلەی وەزیریی هەیەو، لەڕووی مووچەو دەرمالّەو خانەنشینی و خزمەت و تەشریفاتەوە مافی وەزیریی هەیە.

ماددەی پێنجەم:
ماوەی سەرۆکایەتیی ئەنجومەن (٤) چوار ساڵەو، تازەبوونەوەشی لەباردا هەیە بەبڕیارێکی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، ئەنجومەنی نیشتمانی بۆیشی هەیە لەسەر داواکاریی سەرەک وەزیران لەو مەنسەبە ئیعفای بکات و، ڕابەری بزاڤی ڕزگاریخوازانەی گەلی کوردیش بۆی هەیە قبوڵی دەست لەکار هەڵگرتنی بکات.
پێکهاتەکانی دیوان
ماددەی شەشەم:
دیوان لەمانە پێک دێ:
یەکەم:
١ـ سەرۆکی دیوان: دەبێتە سەرۆکی ئەنجومەن.
٢ـ نوێنەر(نائب)ی سەرۆک: دەبێتە نوێنەری سەرۆکی ئەنجومەن.
٣ـ بەڕێوەبەرە گشتییەکانی دیوان: دەبنە ئەندامانی ئەنجومەن.
دووەم:
بەڕێوەبەریی گشتیی کاروباری ئیداری و دارایی و یاسایی و هونەریی دیوان. بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتیی دەکاو، ئەم ئەرک و فرمانانەی دەبێ:
١ـ تەیارو ئامادەکردنی خزمەتگوزاریی ئیداری و دارایی و یاسایی بۆ هەموو پێکهاتەکانی دیوان.
٢ـ ئەرک و فرمانی هونەری و پیشەیی کە بۆ ئیش و کاری ریقابە پێویستن، هەروەها ئەرکی دۆزینەوەی شێوازی بەرەو باشتر بردنی ریقابەکاری و زیاتر چالاک کردن و بەرزکردنەوەی ئاستی کار هەڵسوڕاندن، بە تەگبیرو هاوکۆمەکی لەگەڵ دایەرەو بەڕێوەبەرییەکانی دیکەی دیواندا.
ماددەی حەوتەم:
ئەوەی بە سەرۆکی دیوان دابمەزرێ، دەبێ ئەم شەرتو شروتەی هەبێ:
١ – دەبێ هاووڵاتی هەرێم بێت و، نشینەی هەرێم بێت.
٢ – دەبێ بڕوانامەیەکی سەرەتایی زانکۆیی لە زانستی دارایی یا ئابووری، یا یاساییدا هەبێ و دوای وەرگرتنی ئەو بڕوانامەیەش، ماوەیەک، بەکردار خزمەتی هەبێ لە(١٢ساڵ)کەمتر نەبێ و، بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی ماجستێر لە یەکێ لەو زانستانەدا، لە(١٠ساڵ)کەمتر نەبێ و، بۆ هەڵگرانی بڕوانامەی دکتۆرایش لە یەکێ لەو زانستانەدا لە(٧ساڵ)کەمتر نەبێ، یان زووتر وەزیر بووبێ.
٣ – نابێ بەتاوانێک حوکم درابێ سیفەتی دەستپاکی یان ناوبانگی نەنگ کردبێ.
ماددەی هەشەم:
نوێنەری سەرۆک و بەڕێوەبەرە گشتییەکانیش لەسەر پێشنیاری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، بە فەرمانی ڕابەری بزاڤی ڕزگاریخوازانەی کورد دادەمەزرێن، بەڵام فرمانبەرانی دیکە، ئەوە، سەرۆکی ئەنجومەن، خۆی دایاندەمەزرێنێ.
ماددەی نۆیەم:
سەرۆکی ئەنجومەن کە بەرەفتاری ڕەسمی ئەرک وفرمانی ریقابەی دارایی، بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە هەڵدەسووڕێنێ، ناشێ بەهۆی ئەو ئەرک وفرمانەوە تەعقیباتی یاسایی دەرهەق بکرێ مەگەر بە وەرگرتنی ڕەزامەندیی ڕابەری بزاڤی ڕزگاریخوازانەی گەلی کورد بەڵام دەرهەق بە نوێنەری سەرۆک وبەڕێوەبەرە گشتییەکان وفرمانبەرەکانی دیکە ئەوە بە ڕەزامەندیی سەرۆکی ئەنجومەن تەعقیباتی یاسایی دەرهەق دەکرێ.
ماددەی دەیەم:
یەکەم:
١ـ نوێنەری سەرۆک پلەی تایبەتی هەیە.

٢. ئەوەی بەنوێنەری سەرۆک دابەزرێ، دەبێ ئەم شەرتو شروتانەی تێدا هەبێ:
أ. دەبێ هاوولاتی هەرێم بێت و نشینەی هەرێم بێت.
ب- دەبێ بڕوانامەیەکی سەرەتایی زانکۆیی لە زانستەکانی دارایی یا ئابووری یان یاساییدا هەبێ
و، لە ئەرک و فرمانێکیشدا پەیوەندیی بە ریقابەی داراییەوە هەبێ بۆ ماوەیەک وەزیفەی دیبێ
لە(١٢) ساڵ کەمتر نەبێ، بەڵام بۆ ئەوەی بڕوانامەی ماجستێری لە یەکێ لەو زانستانەدا هەبێ،
ئەوە ئەبێ خزمەتی لە(١٠) ساڵ کەمتر نەبێ و، ئەوەش کە دکتۆرای تێدا وەرگرتووە دەبێ خزمەتی
لە(٧) ساڵ کەمتر نەبێ.
ج- نابێ بە تاوانێ حوکم درابێ سیفەتی دەستپاکی یان ناوبانگی نەنگ کردبێ.
دووەم: ئەوەی بە بەڕێوەبەری گشتی دابەزرێ دەبێ ئەم شەرتوشروتەی تێدابێ:
١. دەبێ هاوولاتی هەرێم بێت و نشینەی هەرێم بێت.
٢. دەبێ، لە کەمی، بڕوانامەیەکی سەرەتایی زانکۆیی لە پسپۆڕییەکدا پێوەندیی بە ریقابەی
داراییەوە هەبێ، ببێ و، دەبێ دوای وەرگرتنی بڕوانامەکەش لە ئەرک و فرمانێکدا پێوەندیی
بەریقابەی داراییەوە هەبێ بۆ ماوەیەک بە کردار وەزیفەی دیبێ لە(١٠) ساڵ کەمتر نەبێ.
ماددەی یازدە:
سەرۆکی دیوان و نوێنەرەکەی و بەڕێوەبەرە گشتییەکان و کارمەندانی ریقابەو تەدقیقکردن، خۆیان
بۆ ئەرک و فرمانی وەزیفەکەیان تەرخان دەکەن، بۆیشیان نییە لە کتێب دانان و موحازەرە
بەولاوە، لە دوای دەوامی ڕەسمیش هیچ پیشەو کارێ هەڵسووڕێنن.
ماددەی دوازدە:
سەرۆکی دیوان بۆی هەیە بەڕێوەبەرایەتی و بەش و هۆبەی نوێ لە پێکهاتەکانی دیواندا بکاتەوە یان
دابخات.
ماددەی سیازدە:
ئەمانەی خوارەوە دەکەونە ژێر رکێفی و دەسەڵاتی ریقابەی داراییەوە:
١. هەر دایەرەیەک لەدایەرەکانی هەرێم یان هەر لایەنێکی دیکە، دارایی گشتی لە ڕێگەی جیبایە، یا
خەرجکردن، یا پلان دانان، یا سەیرەفە، یا بازرگانی، یا رەنێوهانینی شمەک یا پێشکەش کردنی
خزمەتگوزارییەوە هەڵسووڕێنێ.
٢. سەندیکاو یەکێتی و کۆمەڵە و هەیئە و ڕێکخراوە جەماوەرییەکان و هەر لایەنێکی دیکەش کە
مەنفەعەتێکی گشتیی لە خۆی گرتبێ.
٣. ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازی گەل بۆی هەیە هەر لایەنێکی دیکەش کە لەم ماددەیەدا ناوی هاتبێ
بیخاتە ژێر رکێفی ریقابەی دیوانەوە.
- ئەرک وفرمانی دیوان -
ماددەی چواردە:
یەکەم: دیوان حسابات هەموو ئەو لایەنانەی کەوتبنە ژێر رکێفی ریقابەی داراییەوە ریقابەو
تەدقیقی دەکا تا دڵنیابێ لەوە کە یاساو پێڕۆ و ڕێنماییەکان بەدروستی بەپێی ڕێسا و ئوسول
وپێودانگی کارپێکراوو ڕێگا وشێوازی باوو بەردەست خراونەتەکار، بۆیشی هەیە کە:
١- هەموو موعامەلەکانی خەرجی گشتی(الانفاق العام)، بەمووچەو دەرماڵە وخەڵاتیشەوە
فەحس و تەدقیق بکا تا لەدروستییان دڵنیابێ.
٢- دڵنیابێ لەوە کە لە(ئیعتیمادات)ی بەشە بوجەی خۆی زیاد نەڕۆیشتبێ.
٣- دڵنیابێ لەوە کە ئەو داراییە گشتییە لەو پێناوەدا خرابێتە کار کە بۆی دانراوەو، بەفیڕۆ
نەچووە، یا دەست بڵاوی، یا خراپ ڕەفتاریی تێدا نەکراوەو، داهات وسوودەکانیشی
هەڵدەسەنگێنێ.

دووەم: فەحس و تەدقیقکردنی معامەلەکانی خەملاندن و، بەئەنجام گەیاندنی جیبایەو داهاتی گشتی، بۆ ئەوەی لە دروستیی شێوازی ئیجرائاتی کارپێکراوو سەلامەتیی جێبەجێ کردنیان دڵنیابێ.
سێیەم: پێشکەشکردنی کۆمەکی هونەری لە هەموو بوارێکی حسابکاری و ریقابەکاری و هەموو کاروبارێکی ئیداری و رێکخستنیش کە پەیوەندیی پێیانەوە هەبێ، هەروەها لەدانان وبەرەچاوتر گۆڕینی رێساو ئوسوڵ وپێودانگی حسابکاری و ریقابەکاریشدا هاوبەشی دەکا.
چوارەم: خولی خوێندن و بەکارخستن، بۆ فرمانبەران و هی دیکەش رێک دەخاو، ئەنجومەن بۆی هەیە بەپێی یاسا کارپێکراوەکان دەرماڵەشیان بداتێ.
پێنجەم: هەموو لایەنێ کەوتبێتە ژێر رکێفی ریقابەی داراییەوە، دیوان ڕای خۆی دەربارەی خشتەو بەیانات و راپۆرتەکانیان کە پەیوەندییان بە ئیش وبزاڤ و بارودۆخی داراییەوە هەبێ دەردەبڕێ و، بۆیشیان روون دەکاتەوە کە تا چ رادەیەک بەپێی یاساو رێسا و ئوسوڵی کارپێکراوی حسابی رێک خراون و تا چ رادەیەکیش لەگەڵ حەقیقەتی مەرکەزی دارایی و ئەنجامەکانی ئەو بزاڤانەدا یەک دەگرنەوە.
شەشەم: دیوان راپۆرتێکی (نیو سالّ جاری)پێشکەش بە ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازی گەل و سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی و سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران دەکات و رای خۆی تێدا دەربارەی دۆخی دارایی و ئیداری و ئابووریی بواری ریقابەی دارایی لە هەرێم و ئەو ئەرک وفرمانەش کە خۆی ئەنجامی داوە دەردەبڕێ.
حەوتەم: دیوان مافی ئەوەی هەیە هەموو بەڵگەنامەو ئیزبارە و معامەلەو کاغەزێ پێوەندییان بە کاروباری ریقابەی دارایی ئاشکرا و نهێنیشەوە هەبێ، ببینێ، تەنها ئەوە نەبێ کە ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازی، لەسەر پێشنیازی سەرەک وەزیران وەلای دەخا.
ماددەی پازدەم:
ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازی کورد بۆی هەیە هەموو، یا هەندێ مەسەلە و بەڵگەنامەی نهێنی کە خۆی بە زەرووری بزانێ؛ یا بۆ ئاسایشی نەتەوەیی گرنگ بێ، لە حوکمی ماددە «١٤»ی ئەم یاسایەی ببوێرێ.
کارە تایبەت و دەسەڵاتەکانی ئەنجومەن
ماددەی شازدەم:
یەکەم : ئەنجومەن بۆی هەیە ئەم دەرماڵانە بدات بە فرمانبەرانی دیوان:
١ـ دەرماڵەی ریقابە، لە «٢٥٠٪» دووسەدو پەنجا لە سەدی مووچەی فرمانبەر نەترازێ.
٢ـ دەرماڵەی گواستنەوە و مەترسی و کاروباری تایبەت کە لە «١٥٠٪»سەدو پەنجا لەسەدی مووچەی فرمانبەر نەترازێ.
٣ـ هەر فرمانبەرێکی دیوان کە نیشانەی لێهاتوویەکی باڵای پێوە دیاربێ، یان کوششێکی لە رادەی خۆ بەدەری بەخەرج دابێ و ئەنجومەن بۆی ئیقرار کردبێ، ئەوە قیدەمێکی بۆ مەبەستی عەلاوە و تەرفیع لە «یەک سالّ» زیاتر نەبێ، پێ دەدرێ.
دووەم : ئیقرارکردنی پیلان و بنیچەکانی ئیش کردن لە ناو دیوان وئیقرارکردنی شێوازەکانی جێبەجێ کردنیان.
سێیەم: دیارکردنی چوارچێوەی ئیش و کاری بەڕێوەبەری و دایەرەکانی دیوان و، رێساکانی رێکخستنیان.
چوارەم: ئامادەکردنی پرۆژەی بوجەی سالانەی دیوان و گفتوگۆ لەسەر کردنی لەگەڵ وەزارەتی دارایی و ئابووریدا بۆ ئەوەی بخرێتە ناو بوجەی گشتیی هەرێمەوە.
پێنجەم: لێکۆڵینەوەی هەموو ئەو راپۆرت و بابەتانەی کە لەلایەن ڕابەری بزاڤی رزگاریخواز و

سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانی و سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و سەرۆکی دیوانەوە دەخرێنە بەردەمی، هەروەها لە بارەشیانەوە، بڕیار و ئامۆژگاری و ئیجرائاتی زەروور دەست دەداتێ.

ـ دەسەلاتەکانی سەرۆک ـ

ماددەی حەڤدە:
سەرۆک ئەم دەسەلاتانەشی هەیە، لەوانەی کە لەگەڵ ماددەی (١٥) پازدەی ئەم یاسایەدا هاودژ نابن:
یەکەم: سەرۆک بۆی هەیە هەر لایەنێ کەوتبێتە ژێر رکێفی ریقابەی داراییەوە بانگی بکا لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەندا بەشدار بێ لەو شتانەدا کە پێوەندیی پێوەی هەیە.
دووەم: سەرۆک لە کاتی زەروورداو بۆی هەیە، چۆن خۆی بیەوێ فرمانبەرانی هەرێم و شارەزایان و پسپۆڕان و خاوەن توانستان لە ئیش وکاری ریقابەی داراییدا بەشدار بکات و، لە کۆبوونەوەکانی ئەنجومەنیشدا بەشداریان بکا بەبێ ئەوەی مافی دەنگدانیان هەبێ بۆ ئەمەش خەلاتی تایبەتییان پێ دەبەخشێ.
سێیەم: سەرۆک، یان ئەنجومەن، هەر کاتێ کاروباری ریقابە پێویست بکا بۆی هەیە فەرمان بدا دەست بکرێ بە پشکنین و تەدقیقکردنی مەسەلەو کاروباری دارایی.
چوارەم: سەرۆک بۆی هەیە داوای ئەم شتانەی خوارەوە لە وەزیری پێوەندیدار یان لەهەر لایەنێ بە وەزارەتەوە نەبەسترابێ، بکات:
١ـ فرمانبەری سەرپێچیکار هەواڵەی لیژنەی بەرزەپتی بکا، یان بەپێی دەسەلاتی خۆی سزایەکی گونجاوی بدا.
٢ـ لەو مەسەلانەدا کە لێپێچانەوەی تێدا ئەنجام دراوە، هەر زیانێ بەهۆی سەرپێچیی فرمانبەرەوە لە دایەرەکەی کەوتبێ، پێی ببڕێرێ.
٣ـ لە دادگا پێوەندیدارەکان دەعوای دژ بە سەرپێچیی دارایی بکاتەوە بەدووبدا بچێ و دیوانیش دەبێ هەر مەعلومات و گەواهییەکی لەو سەرپێچییانەوە بەدەستەوە بێ بیدا بە لایەنی پەیوەندیدار.
٤ـ مەسەلەی جەریمەی دارایی کە ئاشکرا دەکرێ دەبێ بیدا بە سەرۆکایەتی داواکاری گشتی (الادعاء العام)ی هەرێم بۆ ئەوەی دەعوای گشتیی لەدژ دەست پێ بکا.
ماددەی هەژدە:
ئەگەر ناکۆکییەک کەوتە نێوان دیوان و لایەنێ کە کەوتبێتە ژێر رکێفی ریقابەی داراییەوە و، خۆیان یەکسەر بۆیان یەکلا نەکرایەوە، ئەوە، لەو بارەدا، سەرۆکی دیوان بۆی هەیە، تەواوی بابەتەکە بخاتە بەردەست ڕابەری بزاڤی رزگاریخوازو، بڕیاریش، بڕیاری ئەوەو دەبڕدرێتەوە.
ماددەی نۆزدە:
ئەم ئوسوڵ و رەفتارانەی خوارەوە بە سەرپێچی کردنی ئەم یاسایە دادەنرێن:
١ـ ئیلتیزام نەکردن بە یاساو پێڕۆو ڕێنمایی و بەیاناتی داراییەوە.
٢ـ پشتگوێ خستن یا کەمتەرخەمی کە دەبێتە هۆی بە فیڕۆدانی دارایی گشتی یان زیادبوونی ئەرک و مەسرەف (کلفە) یان زیادبوونی خەرج یان بزربوون یا فەوتان.
٣ـ وەڵام نەدانەوەی نامەکانی دیوان، یان بەگوێ نەکردنی تێبینییەکانی، یان دواخستنی وەڵامەکان پتر لەو ماوەیەی کە بۆی دانراوە بەبێ ئەوەی هیچ مەعزەرەتێک هەبێ.
٤ـ شاردنەوەی کاری سەرپێچی، یان دواخستنی ئاگادار کردنەوەی دیوان لە رەفتاری سەرپێچی.
٥ـ بەکار نەخستنی دەسەلاتی یاسایی و ئیداری بۆ وەستاندنی پێ لێ راکێشانی رەفتاری سەرپێچی و، بەربڕکردنی سەرپێچیکاران.

٦ـ جێبەجێ نەکردنی ئەو بڕیارو ڕێنماییانەی لە دەسەڵاتی ریقابەی داراییەوە بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەردەچن.
ـ حوکمە کۆتاییەکان ـ
ماددەی بیستەم:
فرمانبەرانی دیوان، لەڕووی دامەزراندن و گواستنەوەو تەرفیعەوە دەکەونە ژێر حوکمی یاسای خزمەتی مەدەنی و یاسای میلاک و یاسای بەرزەپتیی فرمانبەرانی دەوڵەت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا پێچەوانە نەبێ.
ماددەی بیست و یەک:
ئەرک و فرمان و (ئیختیصاصی) بەڕێوەبەرایەتییەکانی دیوان بە پێڕۆ دیار دەکرێ.
ماددەی بیست و دوو:
سەرۆک بۆی هەیە، بە ڕەزامەندیی ئەنجومەن، ڕێنمایی پێویست بۆ ئاسانکردنی سەپاندنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربهێنێ.
ماددەی بیست و سێ:
هەر دەقێ پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە بێت، کاری پێ ناکرێ.
ماددەی بیست و چوار:
ئەنجومەنی وەزیران پێویستە حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنە کار.
ماددەی بیست و پێنج:
ئەم یاسایە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە وەقایعی کوردستاندا، دەخرێتە کار.

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق